

Törköly József

AZ OROSHÁZI BEATFESZTIVÁLOK TÖRTÉNETE

1974–1981

Szerzői kiadás

ISBN 978-963-12-9056-1

OROSHÁZA

2017

A kötetben szereplő tanulmány
a Nemzeti Kulturális Alap Cseh Tamás Programjának
támogatásával készült.

Briginek

1. BEVEZETÉS

Ez a tanulmány az Orosházán 1974 és 1981 között megrendezett hat beatfesztivál történetét dolgozza fel. Talán nem túlzás hiánypótlónak tekinteni, hiszen Orosháza könnyűzenei életének történetével – Balogh Endre úttörő munkáját kivéve (gyűjtése gépelt formában az orosházi Justh Zsigmond Városi Könyvtárban található) – még nem foglalkozott a helytörténeti kutatás. Akkor is így van ez, ha tudjuk: mivel a település szellemi vérkeringésébe gyakorlatilag számottevő késedelem nélkül juthatott el a beatzene, a városban egymás után alakultak a beatzenekarok s számuk az évek során egyre jelentősebbé vált. Másfelől mindezzel adott volt a táptalaj ahhoz, hogy a művelődési ház – kihasználva a beatzene népszerűségét és a városi zenekarok kedveltségét – seregszemlét rendezzen. Először helyit, majd – ahogyan akkor mondták – tájegységit.

A téma feldolgozásához viszonylag nagyszámú forrás állt rendelkezésre újságcikkek formájában már a tervezéskor is. Ezeket elsősorban az orosházi Petőfi Művelődési Központ (mint rendező) Békés Megyei Levéltárban található – egészen gazdag – iratanyagával egészítettem ki, hiszen ezekből tudtam konkrét információkat nyerni leginkább. Hálás vagyok Benkő Benedeknek, aki esetünkben személy szerint a legautentikusabb forrás: ő találta ki, álmodta meg, hozta létre az orosházi seregszemlét, s szerencsénkre nagyon sok emléket megőrzött a fesztiválokról.

A helytörténeti kiadványokkal, további visszaemlékezésekkel kiegészített forrásanyag – bármennyire gazdag is – nem ad választ minden kérdésre, nem teszi lehetővé a téma hiánytalan, minden részletre kiterjedő bemutatását. Mindazonáltal érzékelhető és megragadható képet ad így is a beatfesztiválok céljáról, lebonyolításáról, eredményeiről, kicsit azt is bemutatva milyen volt a viszony vidéken a beatzene és a társadalom, illetve a beatzene és a hatalom között. Reméljük mindezzel a téma országos képéhez is szolgálhatunk némi adalékkal.

2. LOKÁLIS HÁTTÉR

AGRÁR JELLEGŰ OROSHÁZÁBÓL BEATFESZTIVÁLT RENDEZŐ OROSHÁZA

Első megközelítésre egy a beatzene történetével foglalkozó írás bevezető gondolatainak gazdasági, társadalmi kérdésekkel foglalkozó mondatokat választani – merőben furcsának hathat. Még inkább indoklásra szorul a felvezetés, ha tudjuk: a beatzene tárgyát három aspektusból is korlátozó megközelítéssel van dolgunk, hiszen időben 1974 és 1981 között járunk, térben jórészt Orosházán, műfaji szempontból pedig a beatzene fesztivál formát öltő megjelenését szeretnénk részletesebben szemügyre venni.

Bár egyértelmű és közvetlen bizonyítékok felsorakoztatása a fesztiválok és az azokat megelőző korszak történései közötti kapcsolatot illetően igen nehéz volna, mégis próbáljuk meg érzékeltetni röviden azt a folyamatot és átalakulást, amely Orosházán lejátszott az 1974-es I. Orosházi Beatfesztivált megelőző nagyjából 15-20 évben. Már csak azért is mert, ha közvetlen módon nem is, áttételesen mindenképpen összefüggnek egymással. A kérdés: milyen fontosabb gazdasági, társadalmi folyamatok zajlottak le a város életében, amelyek közvetett módon megteremtették a viharsarki városban több mint fél évtized távlatában hat (nem minden évben rendeztek seregszemlét) beatfesztivál megrendezésének lehetőségét?

Orosháza az 1950-es évek végéig alapvetően agrár jellegű település volt. Jól mutatja ezt egy 1954-es adat, amely szerint az iparban dolgozók száma ekkor alig haladta meg az 1700 főt, miközben a mezőgazdaságban több mint 7000-en dolgoztak.¹ A város gazdasági szerkezetében a 60-as évek közepére történt átrendeződés, ekkorra vált meghatározóvá két új iparág megjelenésének és megtelepedésének köszönhetően az ipar. 1958 őszén a szénhidrogén kincs (kőolaj és földgáz) kitermelése kezdődött meg nem messze Orosházától, 1965-ben pedig már az üvegipar is megtelepedett a városban az 534 millió forintos költséggel megépített üveggyárral.² E két tényező több szempontból is döntő hatással volt Orosháza további fejlődésére. Egyrészt az új energiahordozó és az üveg más

¹ Násztor Sándor: Orosháza gazdasági földrajza. Téma tanulmány. [Orosháza], [1970]. Kézirat. 64. p.

² Uo. 187. p.

iparágak (élelmiszeripar, gépipar, vas- és fémipar stb.) kiépülését is lehetővé tették, másrészt – az ipar jellegéből következően – megjelent, illetve létrejött egy tanult szakmunkásokból, továbbá képzett műszaki szakemberekből, közép- és felsővezetőkben álló olyan társadalmi réteg, amelynek szellemi kultúrája eltért a város korábbi kultúrájától. Nem elhanyagolható tényezőként a szénhidrogén energia – az ipari felhasználáson túl – idővel az emberek mindennapi életét is kényelmesebbé tette: a feltárt földgáz lakások fűtésére történő felhasználása 1967-ben kezdődött el Orosházán.³

A gazdasági fejlődés mellett az 1960-as, 70-es években számottevő változások zajlottak le a település infrastruktúrájában is. A kulturális, egészségügyi, kereskedelmi beruházások (szakmunkásképző: 1964, bölcsőde: 1965, kórház: 1967, Csillag áruház: 1969, új művelődési központ: 1970, stb.), illetve az ekkor induló panelprogram alapvetően változtatták meg nem csupán a város arculatát, de az emberek életszínvonalát, komfortérzetét is. Orosháza fejlődő városként egyre inkább képes volt megtartani lakosságát,⁴ s ebben a társadalomban – 1968-ban – már több mint hatszáz diplomás munkaerő (tanár, tanító, óvónő, orvos, gyógyszerész, mérnök, közgazdász, stb.) dolgozott, míg tíz évvel korábban fele annyi sem.⁵ Arról sem feledkezhetünk meg, hogy a társadalom közérzetét befolyásoló kényelmi és szórakozási eszközök birtoklásában is előrelépés volt megfigyelhető. Így az 1958-as 68-ról 1969-re 980 főre emelkedett a személygépkocsi tulajdonosok száma, míg ugyanebben az időszakban a televízió előfizetéssel rendelkezők száma 15-ről 4890-re, a rádió előfizetők száma pedig 4507-ről 9870 főre emelkedett.⁶

A gazdasági, infrastrukturális változások bemutatását követően végezetül szólnunk kell két zenei intézményről is, melyek döntő hatással voltak a város későbbi zenei életére. 1955-ben kezdte meg működését az orosházi 3. sz. Általános Iskola ének-zene tagozata, amely a második ilyen típusú iskola volt az országban.⁷ Dinnyés István zenepedagógus, zeneiskola igazgató így írt erről

³ Zilahi Lajos (szerk.): A szocializmus útján : Orosháza 1944-1974. Orosháza, [1974]. 82. p.

⁴ A természetes szaporodás, a demográfiai mérleg 1967-től vett pozitív fordulatot – Násztor Sándor i. m. - 201. p.

⁵ Násztor Sándor i. m. 204. p.

⁶ Uo. 210. p.

⁷ 40 éves az Orosházi 3. sz. Általános Iskola ének-zene tagozata. [Orosháza] : Zenei Alapítvány az

visszaemlékezésében: „A tagozaton tanuló gyerekek neveltsége, szép éneklésük, átlagosnál jobb tanulmányi és sporteredményeik [...] népszerűvé tették a tagozatot Orosházán. Kitűnő zenepedagógusok – Pukánszky Jolán, Juhos Lenke, Gidófalvy Ilona – irányításával kezdődött a munka. Az első néhány évben – Kodály elképzelésének megfelelően – hangszeroktatás is folyt zongora, hegedű és cselló tanszakokon. A közismereti tárgyak tanítását városszerte ismert, nagy tekintélynek örvendő pedagógusokra bízta. Több szülő számára ezért is volt vonzó a tagozat.”⁸ Szempontunkból lényeges, hogy a zenei általános iskola klasszikus darabokra és népzeneire épülő képzésén felnőtt egy olyan réteg is, amely a későbbiekben az újonnan jelentkező beatzenében kamatoztatta megszerzett zenei ismereteit, képességeit.

Ugyanebben az évben – 1955-ben – indult Orosházán a zenei általános iskola mellett a zeneiskolai képzés is. A kezdetek mostoha körülményei után – szintén Dinnyés Istvánt idézve – „[...] az iskola kezdett népszerű lenni a városban. Rangot jelentett oda beiratkozni, ott növendéknek lenni.”⁹ Az iskolából zenei szakirányban tovább tanulók között később nagyon sokan országos szinten is nevet szereztek maguknak.

Összefoglalva elmondhatjuk, Orosháza történetének fentebb röviden elemzett időszakában a gazdasági, társadalmi, infrastrukturális változásoknak köszönhetően kialakult egy olyan társadalom – legalábbis annak volt egy jelentős rétege – amely igényelte, értékelte, sőt esetenként maga is játszotta az általa hallott zenét, s mindebbe beletartozott nem csak a beatzene, de a klasszikus muzsika is. Az ebben az időben már kisebb-nagyobb múlttal rendelkező alapvetően klasszikus zenét művelő orosházi zenei testületek (Orosházi Erkel Ferenc Szimfonikus Zenekar, majd kamarazenekar, Madrigál kórus, Fúvószenekar) mellett egyre több beatzenekar alakult, s mindez jelentős mértékben emelte a város zenei aktivitásának volumenét.

Orosházi Gyermek Zenei Neveléséért, 1996. 2. p.

⁸ Uo.

⁹ Dinnyés István: 50 éves az orosházi zeneiskola. Orosháza : [Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola], 2005. 14. p.

3. ELŐZMÉNYEK

Az 1950-es 60-as években a nemzetközi szórakoztató zenében két igazán markánsnak mondható új zenei jelenség vonta magára a fiatalok figyelmét. Az egyik az amerikai rock and roll (1954), a másik pedig a Nagy-Britanniából induló beatzene, melynek születését a Beatles együttes Love Me Do című lemezének megjelenéséhez (1962. október 24.) szokás kötni. Hazánkba – az akkor fennálló rendszer szabta korlátok miatt is – inkább már utóbbi zenéi jutottak el, és hatottak termékenyítőleg.

A magyar beatzene és beatmozgalom idővel megteremtette saját kultúráját, többek között zenei tudással, alkotókészséggel, színpadi képességekkel, társadalmi érzékenységgel rendelkező zenekarok, zenei előadók, továbbá zenei és színpadi produkciók, illetve zenei fesztiválok formájában. Bennünket e felsorolásból most leginkább a hazai beatzene történetének fesztiváljai érdekelnek, legalábbis vázlatosan, hiszen nem árt látni, voltak-e és ha igen, mik voltak az orosházi fesztiválok előzményei.

3.1 KÉT FESZTIVÁL 1963-BÓL

A viharsarki sorozatot megelőzően már 1963-ban legalább két megmozdulásról tudunk. Az egyik a fővárosban rendezett V. Kerületi Kulturális Szemle tánczenekari verseny.¹⁰

A másik egy sokkal fajsúlyosabb rendezvény volt, ezt májusban az egyik kerületi KISZ-bizottság szervezte, a Sportcsarnokban helyet adva az akkor legjobb hazai együtteseknek.¹¹ Ez a rendezvény gyakorlatilag amatőr zenekarok versenye volt,¹² ahová - mint később az orosházi találkozókra is – több selejtező után jutottak el a győztesek. Az első magyarországi beatkoncerten olyan nevek szerepeltek, mint az

¹⁰ Jávorszky Béla Szilárd – Sebők János: A Magyarrock története 1. [Bp.] : Népszabadság Rt., 2005. 42. p.

¹¹ Vitányi Iván (szerk.): Beat. Bp. : Zeneműkiadó, 1969. 12. p.

¹²

http://recorder.blog.hu/2013/05/29/ifjusagi_problema_otven_eve_volt_az_elso_magyar_botran_ykoncert - Hozzáférés: 2016. augusztus 3.

Illés, a Metró, az Omega, a Scampolo és kissé kakukktojásként a Benkó Dixieland. Utóbbiak éppen rosszkor voltak rossz helyen – a jazz pangott, ellentétben a beat hatalmas sikerével –, így a csapat zenéjét a közönség enyhén szólva is kevésbé értékelte (tojásdobálás).

3.2 POL-BEAT FESZTIVÁLOK

1967-ben és 1968-ban két pol-beat fesztivált rendeztek, ezekből a második érdektelenségbe fulladt, az elsőt azonban olyan előadók pályája indult el, mint Máté Péter vagy Dinnyés József. Bár az esemény célja elsősorban a pol-beat népszerűsítése volt,¹³ azzal, hogy a versenyen nagyrészt amatőr tinédzser korú zenészek indultak, a találkozó az amatőr fiataloknak bemutatkozási lehetőséget biztosító funkcióját is teljesítette. Érdekességgéppen érdemes elmondanunk, hogy 1967-ben az a Berki Tamás is szerepelt a versenyzők között, aki később a IV. (1978), az V. (1979) és a VI. (1981) orosházi fesztiválon már, mint a zsűri tagja értékelte az aktuális produkciókat.

E helyütt nem foglalkozunk az 1973-as miskolci fesztivállal – jelentősége ellenére – hiszen az – ahogyan a ráaggatott „kis magyar Woodstock” „jelző” is érzékelteti – nem az amatőröknek, hanem a korabeli magyar popélet élvonalbeli szereplőinek szólt.

3.3 A SALGÓTARJÁNI ORSZÁGOS AMATŐR KÖNNYŰZENEI FESZTIVÁLOK

Az orosházi beatfesztiválok történetét illetően az előzmények között Salgótarján játszik igen fontos szerepet. Az észak-magyarországi városban 1965-től kezdődően öt amatőr országos könnyűzenei fesztivált rendeztek, az utolsót 1971-ben.¹⁴ Ezek a seregszemlék több szempontból is az orosházi fesztiváloknak mintául szolgáló rendezvények voltak. Egyrészt a helyszínt adó rendező szerv földrajzi értelemben a saját székhelyén túlmutató térség selejtezősorozaton átesett amatőr előadóit

¹³ https://hu.wikipedia.org/wiki/Els%C5%91_magyar_pol-beat_fesztiv%C3%A1l - Hozzáférés: 2016. szeptember 17.

¹⁴ Cs. Sebestyén Kálmán (összeáll., szerk.): Salgótarján történelmi kronológiája 1945-1977. - <http://digitalisleveltar.nogradarchiv.hu/NMLFiler/docservice?ID=8&mode=f> - Hozzáférés: 2016. augusztus 1.

hívta meg, csakúgy, mint Orosháza, azzal az eltéréssel, hogy míg a salgótarjáni országos rendezvény volt az orosházi – 1975-től – tájegységi. Másrészt ezek is – legalábbis az 1969-es IV.¹⁵ és az 1971-es V.¹⁶ – ahogy később a viharsarkiak is, több napos rendezvények voltak. Az sem mellékes, hogy a verseny zsűrijében már ekkor találkozunk többek között Szentkúti Pál, Gonda János, Komjáthy György nevével, akik néhány év múlva Orosházán is zsűriznek majd. A fesztiválok anyagi terheinek megosztására, de a társadalmi hatás növelésére is (az ifjúság nevelése) ezeket az eseményeket több szerv közreműködésével rendezték meg. Általában részt vett a KISZ valamilyen szerve – az V. versenyen 1971-ben a KISZ Központi Bizottsága Agit. prop és Kulturális Osztálya¹⁷ – a Magyar Rádió, és természetesen a helyszínt adó művelődési központ. A későbbiekben Orosházán a rendező szervek sorát a Népművelési Intézet egészítette ki.

3.4 A MEZŐKOVÁCSHÁZI MEGYEI VERSENYEK

Több éven át tartó rendszeres megrendezése és földrajzi közelsége okán végül szólnunk kell a mezőkovácsházi fesztiválokról is. Ezek jelentőségét megyei vonatkozású úttörő jellegük adja meg, hiszen Békés megyében ezek voltak az első szélesebb alapokra épülő megmozdulások. A mezőkovácsházi seregszemlék egynapos, nem felmenő rendszerű, kimondottan megyei körben mozgó fesztiválok voltak. Ebben a tekintetben különböztek a későbbi orosházi találkozóktól. Az 1970-es első seregszemlén 16 zenekar vett részt s délelőtt fél 11-től este 6-ig tartott a maratoni program.¹⁸ A sajtó híradásai szerint a színvonal – a győztes zenekarok teljesítményét kivéve – nem volt valami magas. Legalábbis a zsűri elnöki posztját betöltő Ivanics Katalin, a KISZ Békés Megyei Bizottságának kultúrfelelőse így értékelt a fesztivált követően.¹⁹

¹⁵ IV. Országos Amatőr Könnyűzenei Fesztivál, Salgótarján 1969. április 25-27. Műsorfüzet - www.debreceirockmuzeum.hu/pdf/Salgotarjan-1969.pdf - Hozzáférés: 2016. szeptember 17.

¹⁶ V. Országos Amatőr Könnyűzenei Fesztivál, Salgótarján 1971. május 7-8-9. Műsorfüzet - www.debreceirockmuzeum.hu/pdf/Salgotarjan-1971.pdf - Hozzáférés: 2016. szeptember 17.

¹⁷ Uo.

¹⁸ Békés Megyei Népújság, 1970. aug. 8. [6.] p.

¹⁹ Békés Megyei Népújság, 1970. aug. 22. 4. p.

A továbbiakban a szervezők szinte minden évben megrendezték a megyei seregszemlét változó színvonallal. Talán ezért is, talán a kor ideológiai megfontolásai miatt, a szervezők céljuknak tekintették a beatmozgalom ügyének felkarolását, annak fejlesztését, a zenekarokat alkotó fiatalok zenei tudásának növelését is.²⁰

Orosházi vonatkozásként említsük meg, hogy 1972-ben a Nox együttes nyerte a megyei versenyt, míg 1973-ban a Flekk együttes második helyezéssel térhetett haza Mezőkovácsházáról.

1974-ben Réthy István „Kulturált, igényes beat-programot!” címmel értékelte az ötödik, s a források szerint utolsó megyei beatfesztivált,²¹ majd ezt követően két év múlva Mezőkovácsházán már a III. Orosházi Beatfesztivál megyei elődöntőjét rendezték meg.²²

²⁰ Békés Megyei Népújság, 1973. aug. 15. 4. p.

²¹ Békés Megyei Népújság, 1974. aug. 19. 6. p.

²² Békés Megyei Népújság, 1976. júl. 4. [12.] p.

4. AZ OROSHÁZI BEATFESZTIVÁLOK

1972-ben Vitányi Iván szerkesztésében jelent meg egy kiadvány²³, mely részletesen vizsgálta az ének-zenei általános iskolába járó gyerekek családi, társadalmi körülményeit, zenehallgatási szokásait, ízlésrendszerét. A könyv az ebbe a fajta iskolába járó gyermekek családi hátterére, a család társadalmi helyzetére vonatkozóan megállapítja: „[...] az ének-zenei általános iskolások szülei között jóval nagyobb arányban találunk vezető és értelmiségi beosztásúakat, mint a normál általános iskolások szülei között. [...] A lakáskörülmények tekintetében a zenei iskolások szüleinek csaknem fele (44%) átlagosnál jobb lakáskörülményekkel rendelkezik, míg ugyanez a normál iskolásoknál csak 30%. [...] A szülők iskolai végzettségét tekintve az ének-zenei általánosba járó gyerekek apja általában véve magasabb végzettséggel rendelkezik, mint a normál általánosba járó gyereké. (pl. egyetem: 33-22%)”.²⁴ Mindez azért fontos számunkra, mert látnunk kell: Orosháza zenei életének fejlődéséhez szinte elengedhetetlen volt a – korábban már taglalt – gazdasági fejlődés következtében létrejövő új társadalmi elrendeződés, illetve a zenei képzésnek a zenei általános iskola és zeneiskola formájában történő megindulása. Jórészt e két tényező összzejátszását követően jelenhettek meg – a klasszikus muzsikával foglalkozó Madrigál Kórus, Petőfi Férfikar, gyermekkórus, szimfonikus zenekar mellett – a kor fiatalságának érzéseit, gondolatait kifejező, illetve azoknak szórakozási lehetőséget biztosító, zenei tudással is rendelkező helyi beatzenekarok.²⁵ Ennek megfelelően már 1960-ban játszott itt táncos rendezvényeken a művelődési ház Melody Jazz zenekara,²⁶ a 60-as évek elején a Musical tánczenekar,²⁷ majd a beatkorszakban a Thomastik

²³ Vitányi Iván (szerk.): Ének-zenei iskolába jártak. Bp. : Zeneműkiadó, 1972

²⁴ Vitányi Iván (szerk.): Ének-zenei iskolába jártak. Bp. : Zeneműkiadó, 1972. 74-77. p.

²⁵ Orosházán zenei általános iskolát végzett többek között Abonyi Zoltán, Geeb Lajos, Sándor László, Plenter Béla, vagy Godáts Dénes is, akik a beatfesztiválon is bemutatkozó orosházi zenekarok (Dzsuvox, Ördögszekér) tagjai voltak – 40 éves az Orosházi 3. sz. Általános Iskola ének-zene tagozata. [Orosháza] : Zenei Alapítvány az Orosházi Gyermekek Zenei Neveléséért, 1996. 9-11. p.

²⁶ Orosházi Hírlap, 1960. dec. 29. 4. p.

²⁷ Orosházi Hírlap, 1962. ápr. 19., 2. p.

(Tótkomlós),²⁸ a Kék Villám,²⁹ később a Nox,³⁰ a Flekk,³¹ illetve a Dzsuvox. A különböző bálak, táncos rendezvények, sőt táncversenyek a helyi beatzenekarok nélkül elképzelhetetlenek lettek volna, de ekkorra már egyre több alkalommal jelentek meg Orosházán a beat országos hírű, élvonalbeli, profi zenekarai is.

1. táblázat – Országos, profi zenekarok koncertjeinek nézőszámai Orosházán 1971-1974 között (válogatás)³²

Dátum	Előadó(k)	Nézőszám (fő)
1971. 02. 26.	Metró	536
1971. 04. 17.	Kex	300
1972. 01. 10.	Locomotiv Gt és a Non-Stop	573
1972. 03. 15.	Syrius együttes és Kovács Kati	542
1972. 06. 15.	Illés – Koncz Zsuzsa (1.)	542
1972. 06. 15.	Illés – Koncz Zsuzsa 2.)	545
1972. 10. 17.	Korda – Neoton	536
1973. 01. 10.	Zalatnay Sarolta	548
1973. 11. 28.	Bergendy (1.)	543
1973. 11. 28.	Bergendy (2.)	547
1973. 11. 19.	Omega (1.)	536
1973. 11. 19.	Omega (2.)	536
1974. 01. 18.	Fonográf	536
1974. 02. 03.	Benkó Dixieland	128
1974. 03. 06.	Generál együttes és a Mikrolied vokál	496
1974. 03. 27.	Corvina	536
1974. 11. 26.	Illés	403
1974. 12. 19.	Locomotiv GT (1.)	542
1974. 12. 19.	Locomotiv GT (2.)	547

²⁸ Orosházi Hírlap, 1968. okt. 10. [8.] p.

²⁹ Orosházi Hírlap, 1969. okt. 23. [8.] p.

³⁰ Orosházi Hírlap, 1970. márc. 12., [4.] p.

³¹ Orosházi Hírlap, 1973. ápr. 22., [16.] p.

³² Békés Megyei Levéltár (a továbbiakban BML) – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 148. doboz – Saját rendezvények – 1969-1981

4.1 Az I. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1974)

1974-ben az I. Orosházi Beatfesztivál rendezésekor a rock and roll már 20. születésnapját ünnepelhetette. A beatzenéről bebizonyosodott, nem hogy nem tűnt el a süllyesztőben múltó divatként, sőt népszerűségéből semmit sem veszve megőrizte erejét, igaz közben keveredések, új stílusok formájában kissé differenciálódott.³³ Mindez azonban inkább előnyére vált a beatzenének, mintsem hátrányosan befolyásolta. A műfaji változások egy idő után a fesztiválokon bemutatkozó együttesek produkcióin is megmutatkoztak.

Érdekes módon az első fesztiválhoz lehetett a legkevesebb forrást találni. Ezek között azonban mindenképpen első helyen kell említenünk a sorozat ötletgazdájának, létrehozójának, szervezőjének, Benkő Benedeknek, a Petőfi Művelődési Központ munkatársának nevét. Idézzük fel, ő hogyan emlékezik vissza a kezdeti időkre: *„1972. június 1-vel kerültem Orosházára pályázat útján a Petőfi Művelődési Központ népművelői állására. [...] Azt kérték tőlem, folytassam elődöm, Gabnai Katalin munkáját, ezért munkaköröm elsősorban a gyermekmunka volt, [ami] elég sok, konfliktusos helyzetet eredményezett, mert hiába mondtam, hogy ez nem az én világom... Szívesebben foglalkoztam volna ifjúsági klub, zenei programok, koncertek szervezésével, de hát ezek a területek más asztalán voltak. [...] Megismerkedtem a házban próbáló orosházi zenészekkel, Feldmann Jóska, Vági Jóska, Pintér Jancsi, Podmaniczky Jancsi, Hajdú Berci, Csizmadia Béla, Nádas Jancsi és mások. [...] Az amatőr zenekarok mindig alakulnak, átalakulnak, így lett, hogy itt is egy zenekarban találtam magam, előbb a Nox, majd a Flekk nevű formációban. [...]*

Ám valami hiányérzetem még mindig volt. Igyekeztem besegíteni a kollegáknak, táncversenyek, színházi szervezés, szocialista brigádok kulturális programjainak segítése, stb., de a gyerekprogramok nem igazán mentek. Kaptam figyelmeztetést, írásban, szóban, s ha jól emlékszem még fegyelmi eljárás is rezgett, de megmondtam, mindez hiába, ezt én nem tudom, nem értek hozzá!

Ettől még nem lett teljesebb a munkaköröm, ezért körülnéztem, és rájöttem, hogy az országos amatőr fesztiváli palettán van egy lyuk! Mégpedig, hogy az amatőr

³³ Andrassy Mária – Vitányi Iván: Ifjúság és kultúra. [Bp.] Kossuth, 1979. 57. p.

könnyűzenei együtteseknek nincs fóruma. Korábban volt Salgótarjában, de az megszűnt, utódja nem jelentkezett. Gondoltam, miért ne csinálhatnánk meg mi? Ez lett a célom, melyhez a következő években az ország több helyéről is csatlakoztak: amatőr könnyűzenei együtteseknek fórumot, megmutatkozási lehetőséget teremteni, ismerkedési alkalmat létrehozni.

Ám ez akkor úgy nem ment, hogy odaállítok az igazgatómhoz, és azt mondom, ezt és ezt szeretném csinálni. Egyből az volt a kérdés, hogy mennyibe kerül? Volt ilyen kérdés akkor is, még ha azt is hiszi valaki ma, hogy dőlt a pénz. Végig gondoltam, hogy mit is szeretnék, de ehhez olyan partnert kellett szereznem, aki mindennek felett áll és – talán – pénzt is ad.

Legyen a neve Orosházi Beat-pop-rock fesztivál! Így, egy hivatalos budapesti programunkon, mely az akkori Népművelési Intézetbe vezetett, főnökeim tárgyalása után, meglátva egy ajtón egy felírást, kértem, menjünk már be ide, mert szeretnék megkérdezni valamit. Az ajtón egy név volt, Wilpert Imre, alatta könnyűzenei referens – ha jól emlékszem.

Bementünk és ott szépen előadtam, hogy szeretnék egy amatőr zenei fesztivált megszervezni, és elmondtam a korábban leírtakat. ... Imre szinte a nyakamba esett, mondván, micsoda szerencse, ők is éppen ezen gondolkodnak, és helyszínt keresnek.

A pontos megállapodásra, anyagi támogatásokra már nem emlékszem, de ettől kezdve Orosházán is szabad volt az út! ...”³⁴

A Petőfi Művelődési Központ kezdeményezésének értékét nagyban növeli az a körülmény, hogy a magyar amatőr beatzenei mozgalom művelődési intézmények által ilyen formában történő felkarolása akkoriban nem számított teljesen természetesnek,³⁵ még akkor sem, ha az amatőr seregszemléknek korábban voltak fórumaik.

Az I. fesztivált 1974. július 20-21-én rendezte meg a KISZ Városi Bizottsága és a Petőfi Művelődési Központ a Dunától keletre eső megyék amatőr beategyüttesei és pol-beat énekesei számára. A fesztivál célját a sajtóban is közzétett felhívás így

³⁴ Benkő Benedek közlése – Elektronikus levél: 2016. március 23.

³⁵ A művelődési intézményeknek csak 1976 körül lett papíron törvény szabta feladatuk az amatőr művészeti csoportok, így a beatzenekarok segítése – Csatári Bence: Az ész a fontos, nem a haj : a Kádár-rendszer könnyűzenei politikája. Bp. 2015. 209. p.

fogalmazta meg: „A könnyűzenei mozgalom jelenlegi helyzete, az együttesek fejlettsége megkívánja, hogy időnként területi szemléken találkozzanak az előadók, megismerkedjenek egymás képességeivel, zenei felkészültségével.”³⁶ A megfogalmazott célok elérése érdekében a bemutatkozó együtteseknek és szólistáknak saját szerzeményeket kellett előadniuk. A szombati napon 16 órától belépődíjas főpróbát tartottak, majd 20 órától zsűrizett előadás következett.³⁷ A tervek szerint vasárnap délelőttre maradt az ünnepélyes eredményhirdetés, melyet az ifjúsági ház kertjében beatmatiné keretében tartottak meg.

A fesztiválon összesen huszonhárom produkció hangzott el, tizenhét együttes, négy folk-beat szólista és két beat szólóénekes előadásában. Orosházát a Dzsuvox együttes képviselte. A fellépők produkcióit a Komjáthy György vezette zsűri értékelte, melyben ott ült Victor Máté zeneszerző, Wilpert Imre, a Népművelési Intézet munkatársa és Dinnyés István, az orosházi Liszt Ferenc Zeneiskola igazgatója is.³⁸

Az első fesztivál egészen népszerű lehetett, mert a művelődési központ nyilvántartásaiban szereplő adatok szerint a belépődíjas főpróbát 352, az esti zsűrizett előadást 536 fő (telt ház) tekintette meg, míg a vasárnap délelőtti matinén 264 fő vett részt.³⁹ A teljes képhez hozzátartozik, hogy a nézőszám adataiban valószínűleg a fellépő szólisták, illetve a zenekarok tagjai is szerepelnek. A szervezők a zsűri értékelése alapján a következő díjakat osztották ki: beat kategóriában 1. Zenit együttes (Nyíregyháza), 2. Max együttes (Szeged), 3. Treff együttes (Szegvár). Folk-beat kategóriában 1. és 3. helyet nem osztottak, 2. helyezett lett Sztrain István Szegedről. A zsűri különdíjban részesítette Rakovits Istvánt, a Max együttes gitárosát, illetve Szaniszló Jánost, a Junior együttes zongoristáját. A fentiekén kívül jutalomban részesült a törökszentmiklósi, a miskolci, a szentesi és az orosházi zenekar.⁴⁰ A legjobbak jutalmazását követően a

³⁶ Orosházi Hírlap, 1974. július 18. 1. p.

³⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 12. doboz – Iratok – 1974. 9/1974 Előadások bejelentése a B. M. Tűzrendészeti Alosztály-parancsnoksághoz, 1974. július 17.

³⁸ Orosházi Hírlap, 1974. július 23. 1. p.

³⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 148. doboz – Saját rendezvények – 1969-1981

⁴⁰ Orosházi Hírlap, 1974. július 23. 1. p.

kétnapos seregszemlének ekkor még nem volt folytatása. A felmenő rendszer, a győri országos döntő megszervezésével együtt csak a következő évtől, 1975-től vált valósággá.

Nézetem szerint a dolgozathoz, a téma olvasmányosabb, hitelesebb, emberközelibb bemutatásához szükséges az egykori szereplők visszaemlékezése, már amennyire négy évtized távlatából ez lehetséges. Ezért megpróbáltam jórészt az egyes fesztiválok győztesei közül néhány szereplőt elérni. Ez több-kevesebb esetben sikerült. Az első fesztivál helyezettjei közül a Zenitből Zboray Károly úrral próbáltam a közösségi médián keresztül felvenni a kapcsolatot sikertelenül. A szegedi Max együttes különdíjat kapott szólógitárosát Rakovits Istvánt azonban sikerült elérnem. Ő így emlékezik vissza: *„A Max együttes rövid életű társulás volt, nagyjából egy évet zenéltünk együtt. Vörös György volt a basszusgitáros (ő azóta valahol a Balaton környékén él, teniszedző), Fekete Péter a dobos (sajnos már nincs közöttünk) és még egy gitáros, akinek nem emlékszem a nevére. Sajnos ő is az Égi Zenekarban játszik már régóta.*

A fesztivál lebonyolítása zökkenőmentes volt, minden program szerint zajlott. Egy sztori azonban megmaradt: vártuk az eredményhirdetést, beszélgettünk a nagyteremben, zajlott a díjak átadása, tapsok, stb. Egyszer csak a basszusgitárosunk nevetve mondja: menj már ki a díjért, már harmadszorra szólítanak! Annyira meglepődtem a dolgon, le se jött a történet lényege, hogy a sok jó gitáros közül én kaptam az első díjat.”⁴¹ (A történet némileg ellentmond az eredményhirdetés, díjátadás helyszínét illetően fentebb leírtaknak, de a terveket felül is írhatták a körülmények.)

A sztorihoz, illetve Rakovits István személyéhez tartozik, hogy nevével – igaz egészen más szerepkörben, mint a fesztivál szervezője – még találkozni fogunk.

⁴¹ Rakovits István közlése – Elektronikus levél: 2016. augusztus 10.

1. ábra - Az I. Orosházi Beatfesztivál oklevele⁴²

Sajnos az I. fesztiválon szereplőkről – a helyezetteken túlmenően – közelebbit nem tudunk. Nem ismerjük a fellépők teljes listáját, azt sem, milyen zenék hangzottak el. Azonban az első találkozó jelentőségét mindenképpen mutatja, hogy róla nem csupán a helyi lapban, de a Magyar Ifjúságban is jelent meg értékelő tudósítás. Az Orosházi Hírlap a zsűri két tagjának szakvéleményét közölte. Komjáthy György így értékelte a produkciókat:

„A korábbi évekhez viszonyítva a vidéki amatőr beatzenekaroknál is fejlődés tapasztalható, ám ez még mindig lassú, érződik a módszeres továbbképzés hiánya. A fesztiválon megjelent zenekarok zömmel olyan zenét játszottak, amelyből hiányzott a téma [...] A zeneszámok komponálatlanok voltak, kitűnt a zenei összhangzattani ismeretek hiánya, és előtérbe kerültek a hangszerelés fogyatékoságai. Mindez következménye annak, hogy ezen zenekarokkal nem foglalkoznak rendszeresen. Akik önképzésükre nagyobb hangsúlyt fektetnek, akik alaposabb zenei ismeretek birtokában vannak, azok messze kiugrottak a fesztivál

⁴² BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 142. doboz – Iratok – A Művelődési Központ kiadványai 1973–1977.

mezőnyéből [...]”.⁴³ A másik szakvéleményben Wilpert Imre – aki a Népművelési Intézet könnyűzenei osztályának munkatársaként ült a zsűriben – a résztvevő zenekarok művészi kifejezőmódját ítélte problémásnak. Mint mondta, nagy gond a szakmai irányítás hiánya, ugyanis ezeknek a zenekaroknak általában nincs művészeti vezetőjük. Az orosházi kezdeményezés jelentőségéről szólva, úgy fogalmazott, *„elindult egy folyamat annak érdekében, hogy kialakuljanak azok a fórumok, amelyeken az amatőr együttesek versenyezhetnek egymással, tanulhatnak egymástól [...]”*.⁴⁴

Az Orosházi Hírlap cikkei után 1974. augusztus 9-én a Magyar Ifjúság is beszámolt az orosházi eseményről.⁴⁵ Takács István „Beat búval és zenével” című kétoldalas írásának gondolatai sokban emlékeztetnek a fentebb részletezett szakvélemények megállapításaira: az amatőr mozgalmak más irányzataiban (színjátszás, táncegyüttesek, kórusok) kialakult módszertani, szervezeti formák a beatnél hiányoznak. Nincs lehetőség az erők összemérésére, az egymástól való tanulásra, a zenei fejlődésre. Hiányoznak a fórumok, a zenei szakmai segítség. Ezt igyekszik pótolni az orosházi fesztivál. A színvonal értékelésében gyakorlatilag ugyanazokat a zenei hiányosságokat olvashatjuk, melyeket a szakvélemények is leírtak. A cikk gondolatai szerint, a rendezvényen fellépő előadóknak nyilvánvalóan nem az élvonalba való betörés a szándéka egy-egy ilyen megmérettetésen. Annál is inkább, mivel ezt a célt a szervezők sem vallották magukénak: *„[...] ha nincsenek is ellenére a hírnévnek, a lényeg mégsem az erőszakos feltörés kikényszerítése, mint ahogy ezt a találkozót sem erre kívánták felhasználni, hanem inkább a jó zenélésre, a hangulatos szereplésre, a színvonalas szórakoztatásra törekedtek”*. A szerző erősen hangsúlyozza a fesztivál amatőr jellegét, illetve az amatőr tevékenység létjogosultságát, s ilyen megközelítésmódjával a tehetségkutató gondolatáig csak a fentebb idézett formában (*„a lényeg mégsem az erőszakos feltörés kikényszerítése”*) jut el. Márpedig, mint az elkövetkező évek fesztiváljai majd megmutatják, ezek a fórumok bizony alkalmasak a zenei tehetségek bemutatására, felkarolására is.

⁴³ Orosházi Hírlap, 1974. július 25. 8. p.

⁴⁴ Uo.

⁴⁵ Magyar Ifjúság, 1974. augusztus 9., 28-29. p.

Végezetül az első fesztivál bemutatását zárjuk egy 1974. augusztus 5-én kelt levéllel,⁴⁶ melyben a Népművelési Intézet gratulál az orosházi Petőfi Művelődési Központnak a találkozó sikeres megrendezéséhez:

„Kedves Feldmann Elvtárs!

Munkatársunk beszámolt az I. Orosházi Beat Fesztiválról. A rendezvény sikeréhez ezúton is gratulálunk és köszönjük, hogy lehetővé tették a tiszántúli [!] zenekarok legjobbjainak meghallgatását, értékelését. A fesztivál minden bizonnyal igen sokat jelentett a szereplő együttesek továbbfejlődése szempontjából is.

Reméljük, hogy a következő rendezvény előkészítésében még több segítséget nyújtanak az illetékes megyei művelődési központok és a zenekarokat fenntartó szervek.

További munkájukhoz sok sikert kívánunk!

Elvtársi üdvözléssel:

Debreczeni Tibor osztályvezető”

4.2 A II. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1975)

Az 1974-es I. Orosházi Beatfesztivál sikerét és hiánypótló jellegét mi sem mutatja jobban, mint hogy a következő találkozó szervezésével már ugyanebben az évben elkezdtek foglalkozni a Petőfi Művelődési Központban. Egy 1974. november 14-én kelt irat⁴⁷ pontokba szedve sorolja az 1975-ös második fesztivál paramétereit. A rendező szervek: a Népművelési Intézet, a Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a KISZ Városi Bizottsága, valamint – főrendezőként – a Petőfi Művelődési Központ. A rendezést többé-kevésbé ugyanazok a célok motiválják, mint egy évvel korábban, azonban az irat megemlíti, hogy „*ezt a fesztivált a Népművelési Intézet minősítő versenyként fogja felhasználni*”. Hogy ez összefügg-e a fesztivál felmenő rendszerűvé történő átalakításával, az iratból nem derül ki, bár a díjazásról szóló pont nem említ ilyet. A július 19-20-ra tervezett fesztivál produkcióit a meghirdetett három kategóriában – beat, jazz és jazz-beat, pol-beat és folk-beat –

⁴⁶ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 12. doboz – Iratok – 1974

⁴⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 12. doboz – Iratok – 1974 – Melléklet a 91/1974. számú kérelemhez

arany-, ezüst- és bronzdiplomával igyekeztek honorálni a szervezők, de ezenkívül tárgyjutalmakat is terveztek kiosztani mintegy 10.000,- Ft értékben. Az elképzelések szerint a versenydíjak költségét a rendező szervek közösen viselték. A találkozó további szervezési munkáit is nyomon tudjuk követni, néhány idevágó irat alapján. 1975. január 9-én kelt az a Wilpert Imrének címzett levél,⁴⁸ melyben arról ír a művelődési ház, hogy személyes megbeszélésre január 17-én nagyjából 10 órára tudnak felmenni az intézetbe. A találkozóról azonban a továbbiakban semmit nem tudunk. Egy másik, a Békés Megyei Művelődési Központ módszertani csoportjának kiküldött, 1975. január 14-én keltezett levélben⁴⁹ – a szervezés helyzetéről történő tájékoztatáson túl – az orosházi szervezők ajánlást kérnek, kiket hívjanak meg a megyei szakemberek közül a selejtezők zsűrijébe. Ugyanezen a napon, kiment még egy levél⁵⁰ a Megyei Művelődési Központnak, ám ez már Litauszki Tibor igazgatónak volt címezve. Ez azért érdekes számunkra, mert benne a fesztivál hangtechnikájának biztosításáról esik szó. A levélben a szervezők a Megyei Művelődési Központ segítségét kérik a fesztivál technikai eszközeinek biztosítására, egyúttal jelzik, a felszereléssel technikai munkatársként Medovarszky Mihály kiküldésére is számítanak, akinek előző évi munkájával teljes mértékben elégedettek voltak.

A kor viszonyaira, illetve a szervezési munka sokrétűségére is utal a fesztiválok engedélyeztetési mechanizmusa, továbbá az akkor a művelődési ház színháztermében működő Béke mozival történő állandó egyeztetési kényszer. Az engedélyeztetés során a fesztiválokat – mint nagyrendezvényeket – be kellett jelenteni egyrészt a Rendőrségnek,⁵¹ másrészt az Orosházi Járási Tűzvédelmi Parancsnokságnak.⁵² Erre így emlékezik vissza Benkő Benedek: *„Abban az időben minden rendezvényre – akár ingyenes, akár belépődíjas volt – rendőrségi engedélyt kellett kérni, s ha a rendőrök nem emeltek kifogást ellene, akkor lehetett menni a Városi Tanács Művelődési Osztályára. Így egy cca öt pecsétetes papír birtokában már rendezhettünk bált, koncertet, színházi előadást. [...] A fesztivál*

⁴⁸ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai, VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975

⁴⁹ Uo.

⁵⁰ Uo.

⁵¹ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975.

⁵² BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 9/1975.

már akkora eseménynek ígérkezett, hogy nem is a helyi, hanem a megyei rendőrség (a rendelkezésünkre álló levél címzettje a Városi Járási Rendőrkapitányság! TJ) volt az illetékes! A Megyei Rendőrkapitányság Ifjúságvédelmi főnöke intenzíven foglalkozott velünk, bekérte a rendezők névsorát, kért belépőket a civil ruhás rendőreinek. Biztosítanunk kellett minden lehetséges belépési útvonalat, a két bejáratot és a hátsó színházi bejáratot, hogy illetéktelenek ne jöjjenek be.”⁵³

A szervezés során a művelődési háznak arra is figyelnie kellett, hogy a fesztiválok időpontjai ne ütközzenek az akkor a művelődési házban működő Béke mozi filmvetítéseivel. Ezért a fesztiválok időpontjait mindig egyeztetni kellett a Békés Megyei Moziüzemi Vállalat igazgatóságával. A II. Orosházi Beatfesztiválra egy 1975. május 22-én kelt levélben kérték ki az időpontokat a szervezők. A levélben a július 18-ai pénteki és 19-ei szombati napot kérik ki, nyilvánvalóan azért, mert ezeken a napokon zajlottak esti programok. 19-én vasárnap már csak délelőtti eseményei voltak a fesztiválnak, ami nem érintette a moziműsort. A levél érdekessége – és ez egy kicsit a mozi és a művelődési ház viszonyára is utalhat –, hogy hangsúlyozza: a rendezvényt a Népművelési Intézet irányításával szervezik, továbbá, hogy az eseményről rádiófelvétel is készül. Mindezen információk természetesen a fesztivál súlyának növelését szolgálták, s kissé ellenvetést nem tűrő hangon jelezték: a kért időpontok a fesztivál megrendezéséhez mindenképpen szükségesek.⁵⁴

A Petőfi Művelődési Központ és a Békés megyei Moziüzemi Vállalat között egyébként rendszeresek voltak az ilyen irányú időpont egyeztetések, hiszen egy-egy opera- vagy színházi előadás, beatkoncert ezt folyamatosan szükségessé tette.

Ennek a fesztiválnak némiképp ismerjük a promóciós részleteit is. A művelődési központ 1975. március 27-én kelt levelében rendelte meg a fesztivál B/2-es méretű 6 színnyomású plakátjait kétezer példányban Budapestről az Offset nyomdából.⁵⁵ A megrendelést 1975. május 14-én igazolta vissza a nyomda, június 15-ei szállítási határidővel, B-75.938 táskaszámmal.⁵⁶ Benkő Benedek visszaemlékezéséből tudjuk, a plakátot Szlotta András tervezte, és a vártnál sokkal

⁵³ Benkő Benedek közlése – Elektronikus levél: 2016. március 23.

⁵⁴ BML – A Petőfi Művelődési Központ iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 15/1975.

⁵⁵ Uo.

⁵⁶ Uo.

többe került, olyannyira, hogy az előadónak majdnem felmondtak emiatt. „Azzal úsztam meg, hogy több évre előre rendeltem meg, mert úgy egységárban olcsóbb volt és minden évben csak dátumszalagot tettünk rá [...] sok kézimunkával.”⁵⁷ A fesztivál okleveleit, a programot, valamint a plakát kiegészítéseket helyben a Lakatos és Gépjavító Ipari Szövetkezet nyomdája készítette.⁵⁸ Az 1975. július 8-ai keltezésű levélben a programból 300 példányt, a plakát kiegészítésből 400-at, az „Orosháza, 1975. július 19-20” feliratból szintén 400 példányt rendelt a művelődési központ.

A beatfesztivál előkészületeivel kapcsolatban van még egy érdekes adatunk. A művelődési központ 1975. július 11-én írt levelet Békéscsabára Paulik Pál részére, akitől az intézmény zongorájának, illetve pianínójának felhangolását kérte, kimondottan a beatfesztivál lebonyolítása okán:

"Kedves Mester!

Művelődési Központunkban július 18-19-20-án rendezzük meg a „II. Orosházi Beat Fesztivál 75” amatőr könnyűzenei versenyt. A versenyen több helyszínen folynak az elődöntők és így szükségünk van mind a zongorára, mind a pianínóra. Kérésünk, hogy a hét elején szíveskedjen eljönni és a két hangszert felhangolni és az esetleges hibákat kijavítani.

Segítségét, mely nagyban hozzájárul rendezvényünk sikeréhez, előre köszönjük.

Orosháza, 1975. július 11.

Üdvözlettel: Feldmann József igazgató”.

A zongora és a pianínó beatfesztiválon történő használata egyértelműen jelzi, a beatkorszak kezdeti időszakát követően változott, gazdagodott a könnyűzene műfaji világa. Az új korszakban egyre nagyobb szerepet kapnak a billentyűs hangszerek, s ezen a hangszercsoporton belül nem csak az éppen hódító útjának elején járó szintetizátor, de a zongora is egyre fontosabb szerephez jut.

A II. Orosházi Beatfesztivált már megyei válogatók előzték meg. Ezek közül kettőről külön is érdemes néhány szót ejtenünk. Annál is inkább, mivel például a Debrecenben megrendezett hajdú-bihari selejtezőn később jelentőssé vált zenekarok is indultak. Erről a válogatóról Turi Gábornak a Hajdú-Bihari Naplóban

⁵⁷ Benkő Benedek közlése – Elektronikus levél: 2016. március 23.

⁵⁸ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975

megjelent egészen terjedelmes írása tudósít.⁵⁹ Mint a későbbiekben látni fogjuk, a szerző és a lap nem utoljára adott teret beatzenei témájú írásnak, ami a korszak hazai könnyűzenei újságírásának – éppen erősen kérdéses – helyzetét⁶⁰ tekintve mindenképpen pozitív előjellel értékelendő. A selejtezőről – több fordulót követően – tizennégy zenekarból három együttes jutott tovább az orosházi területi versenyre: a Lux, a Speakers és a Panta Rhei. A megyei megmérettetés színvonalát illetően a cikk két lényeges elemére érdemes felhívni a figyelmet: az egyik, hogy a kor beatzenéjét ekkorra már meghódító billentyűs hangszerek erőteljesebb alkalmazásának jelenségét kiválóan veszi észre a szerző, s ezzel jelzi azt a műfaji differenciálódást, melyről fentebb már mi is szoltunk (a jazz-beat, később jazz-rock, illetve progresszív rock megjelenése). A másik, a cikk azon megállapítása, mely szerint, „ [...] a mezőny összességében igen halvány teljesítményt nyújtott. Az egészen primitív hibák mellett (rossz hangolás, hamis ének, harmonizátlanság) szembeűnő volt a fantáziátlanság, a zenei invenciók általános hiánya. [...] Technikai tudása és nívós produkciója miatt magasan a mezőny fölé emelkedett a három győztes zenekar: a Lux, a Speakers és a Panta Rhei”.

A másik megyei válogató a Békés megyei, melynek ismerjük a részleteit is. A viharsarki selejtezőt 1975. június 29-én vasárnap tartották meg Orosházán a Petőfi Művelődési Központban. A megyei eseményt természetesen jórészt a megye vezető szervezetei rendezték: a megyei tanács művelődésügyi osztálya, megyei művelődési központ, a megyei KISZ-bizottság, és természetesen az orosháziak, az orosházi művelődési központ és az orosházi városi KISZ-bizottság. A zsűrielnöki tisztet Váczi Gábor a megyei művelődési központ munkatársa töltötte be,⁶¹ bár az előzetes híradások szerint ez Wilpert Imrée lett volna a Népművelési Intézetből.⁶² A találkozóra szerte a megyéből érkeztek előadók és zenekarok, így többek között Mezőberény, Gyoma, Mezőmegyer, Gyula, Békéscsaba, Elek és természetesen Orosháza is képviseltette magát a válogatón.⁶³ Az orosházi területi versenyre végűl a Békéscsabai Kulich Gyula Ifjúsági és Úttörőház Family egyűttese, az orosházi

⁵⁹ Hajdú-Bihari Napló, 1975. május 21. 5. p.

⁶⁰ Csatári Bence: l. m. 192. p.

⁶¹ Orosházi Hírlap, 1975. július 1. 10. p.

⁶² Orosházi Hírlap, 1975. június 26. 8. p.

⁶³ Békés Megyei Népűjság, 1975. június 28. 12. p.

művelődési központ Dzsuvox együttese (beat kategória), valamint a Békéscsabai Arany János Művelődési Ház (Mezőmegyer) Háromszög együttese (jazz-rock) jutott tovább. A harmadik kategóriában – folk-beat, illetve városi népzene – nem volt továbbjutást érdemlő teljesítmény. A zsűri saját szerzeményéért különdíjban részesítette Plenter Bélát, az orosházi Dzsuvox együttes tagját, és ugyancsak különdíjat kapott Kovács Ferenc orosházi határőr is. A beat kategória második helyezettje az orosházi határőrség Szecesszió, harmadik pedig a gyulai Ifjúsági és Úttörőház Lola együttese lett.⁶⁴

A II. Orosházi Beatfesztivált 1975. július 18-20-án rendezte meg a Petőfi Művelődési Központ, a Népművelési Intézet, a városi KISZ-bizottság és a városi tanács v. b. művelődésügyi osztálya. A verseny céljairól az 1974. november 14-én kelt, korábban már idézett anyag⁶⁵ alapján az alábbiakat lehet elmondani: a szervezők egyrészt igyekeztek fórumot és bemutatkozási lehetőséget biztosítani az érintett megyék (Alföld, Északi-középhegység) legjobb amatőr együttesei számára, elősegítve fejlődésüket, az általuk űzött tevékenység szakmai színvonalának emelését. Másrészt az elmúlt évhez viszonyítva jelentős előrelépésként értékelhető, hogy ez a találkozó – a Népművelési Intézet elképzelései alapján – egyúttal minősítő versenyként is szolgált.

E találkozó résztvevőinek névsorát több forrásból is ismerjük. Az egyik ilyen forrás a Városi Járási Rendőrkapitányságnak 1975. július 15-én megküldött kétoldalas anyag, amely tartalmazza a fellépő zenekarok, illetve szólisták listáját, valamint az együttesek személyi összetételét, felállítását.⁶⁶ Ezek alapján a szervezők a következő előadókat várták a II. Orosházi Beatfesztiválra a Dunától keletre eső megyékből:

1. Family együttes – Békéscsaba – Kulich Gyula Ifjúsági és Úttörőház

Salamon Ferenc, Köles István, Nagy Károly, Jónás János, Turcsek László, Rigó János

2. Dzsuvox együttes – Orosháza – Petőfi Művelődési Központ

Sándor László, Csizmadia Béla, Bánfi Antal, Falusi László, Abonyi Zoltán, Plenter Béla

⁶⁴ Orosházi Hírlap, 1975. július 1. 10. p.

⁶⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 12. doboz – Iratok – 1974

⁶⁶ Uo.

- 3. Skylark együttes** – Mezőkövesd – Városi-Járási Művelődési Központ
Domán Antal, Fehérvári László, Domán Ferenc, Ócsai István, Kása Ferenc
- 4. Sci-Fi együttes** – Szeged – Vasutas Művelődési Ház
Sajtos Szűcs László, Molnár Sándor, Fekete Ferenc
- 5. Start együttes** – Felsőtárkány – Művelődési Ház
Domonkos László, Bajzáth Rafael, Kakuk Pál, Kakuk András
- 6. Mi újság Wagner úr? együttes** – Salgótarján – Kohász Művelődési Ház
Szabó Dezső, Feledi István, Pförtner István, Pförtner Péter, Balogh Zsuzsa, Percze János
- 7. Nap együttes** – Nyíregyháza – Ipari Szövetkezetek Klubkönyvtára
Czimbalmos István, Grensó István, Simon Péter, Bari Lajos
- 8. Zenit együttes** – Nyíregyháza – Városi Művelődési Központ
Vajda György, Vörös Lajos, Kóródy Árpád, Tóth Kálmán, Zboray Károly, Roskó Béla, Dávida József, Dömötör Sándor.
- 9. Viktória együttes** – Tököl - Művelődési Ház
dr. Forrai Zoltán, Stark Ferenc, Cselovszky György, Cselovszky Tibor, Győri Sándor, Kiss Gábor.
- 10. Allegró együttes** – Szentes
Forgó József, Medgyesi Béla, Vigh Ferenc, Győry Kiss Tamás
- 11. Háromszög együttes** – Békéscsaba – Arany János Művelődési Ház
Csák Géza, Göttler Vilmos, Szamosi Viktor
- 12. Univerzum együttes** – Eger – Megyei Művelődési Központ
Rácz Sándor, Pogonyi István, Báder Jenő
- 13. Alfa együttes** – Rétság – Asztalos János Művelődési Központ
Vezető: Gregor Zoltán, pontos névsor még nincs (7 tagú)
- 14-15-16. Lux, Speakers, Panta Rhei együttesek** – Debrecen – Megyei Művelődési Központ
Összesen 20 tag, névsor még nem érkezett
- 17. Pásztortűz együttes** – Nyíregyháza – Városi Művelődési Központ
Bálint Pál, Juhos Zsuzsa, Konczili Edit, Radó Tibor, Sánta Zsuzsa
- 18. Hanton együttes** – Mátészalka – ÁFÉSZ KISZ
Fenyvesi Sándor, Molnár Ervin, Kosztya László
- 19. Esőlesők együttes** – Hódmezővásárhely – Bethlen Gábor Gimnázium

Pálosi Éva, Farkas Zoltán, Dratsay Géza, Pataricza Gábor, Kovács Imre Attila

20. Furulyaszó együttes – Miskolc – Gárdonyi Géza Művelődési Ház

Kádas Tibor, Benedek Zoltán, Jászay Edit, Kulcsár László, Barta Alfonz, Kun Zoltán

21. Vörös László – Vác – Fényforrás és Alkatrészgyár KISZ

22. Sztrain István – Szeged – KISZÖV Klub

23. Narancs-rock együttes – Jászberény

Vezető: Mézes János, névsor még nem érkezett.

A találkozóról 1975. július 23-án készült beszámoló szerint a résztvevők a Táncsics gimnázium Darvas József kollégiumában kaptak szállást, étkezésüket a Gólyafészek vendéglőben biztosították a szervezők.⁶⁷

A második fesztivál rangja, jelentősége nagyobb volt, mint az elsőé. Ezt a minőségi változást jelzi többek között egyfelől az is, hogy az elmúlt évi összeállítástól eltérően ebben az évben – Lévai Júlia és Földes László személyében – a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat is képviseltette magát a zsűriben, másfelől Somogyi Ferenc személye, aki a győri Ifjúsági Ház vezetőjeként (Benkő Benedek emlékei szerint népművelőjeként) érkezett a fesztiválra.⁶⁸ Utóbbi személye azért fontos, mert azt is jelzi, a fesztivál ettől az évtől vált felmenő rendszerűvé, azaz a tájegységi (területi) szemléket követően tovább lehetett jutni a seregszemle országos döntőjébe, ezt pedig nem máshol rendezték meg, mint a győri Ifjúsági Házban. A már említett személyek mellett tagja volt a zsűrinek Wilpert Imre a Népművelési Intézettől, Komjáthy György a Magyar Rádiótól, Váci Gábor a Megyei Művelődési Központtól. A zsűri elnöke Szentkúti Pál, a Magyar Rádió Könnyűzenei Osztályának vezetője volt.

A második fesztivál 18-án pénteken ünnepélyes megnyitóval indult. A művelődési központ koncerttermében este fél 8-tól diaporáma bemutatóra került sor, majd a művelődési központ irodalmi színpada és a Dzsuvox együttes a „Husadik század” című irodalmi műsort adta elő Varga Zoltán könyvtárigazgató (aki egyébként a fesztiválok titkára is volt) rendezésében.⁶⁹

A szervezők ezt követően gyakorlatilag egyetlen napba sűrítették a versenyprogramot. 19-én, szombaton délelőtt 10 órától három helyszínen folytak

⁶⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975

⁶⁸ Orosházi Hírlap, 1975. július 22. 12. p.

⁶⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 142. doboz – A Művelődési Központ kiadványai 1973–1977

a kategóriánkénti selejtezők. A művelődési központ színháztermében a beategyüttesek, a koncertteremben a jazz-rock formációk, az ifjúsági ház nagytermében pedig a folk-beat, városi népzene kategóriába tartozó előadók mutatták be produkcióikat. Délután 3 órától már szakmai konzultációra került sor, majd este 8 órától kezdődött a döntő, illetve a gálaest.

A döntőbe került együttesek adatait illetően egymásnak ellentmondó forrásaink vannak. A fesztiválról a Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztályának készült jelentésben a következő zenekarok vannak felsorolva, mint akiknek szükséges megvárniuk a vasárnapi délelőtti eredményhirdetést: Háromszög, Nap, Kántor (a Kántor érdekes módon nem szerepelt a rendőrségnek küldött előzetes listán!), Viktória, Lux, Zenit, Esőlesők, Sci-fi, Panta Rhei, Angyalok, Barock (a szegedi Angyalok és Barock szintén nem szerepelt az előzetes listán) és a helyi Dzsuvox.⁷⁰ Ennek a listának némileg ellentmond az Orosházi Hírlapban megjelent írás, mely szerint a Lux, a Zenit, a Kántor, a Panta Rhei, a Háromszög, a Narancs-rock, a Dzsuvox, a Viktória valamint az Esőlesők együttes jutott a verseny esti döntőjébe.⁷¹

⁷⁰ BML - A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975

⁷¹ Orosházi Hírlap, 1975. július 22. 12. p.

2. ábra – A II. Orosházi Beatfesztivál programja (részlet)⁷²

FESZTIVÁL PROGRAM

Július 18., péntek 19.30 órákor

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT — Koncertterem
FESZTIVÁL — KLUB
Fesztivál megnyitó

Diaporáma bemutató: Apple — Story
Irodalmi műsor: Huszadik század c.
Közreműködik: a PMK. Irodalmi Színpada és a Dzsuvox együttes
Rendező: VARGA ZOLTÁN

Jamm — session

Július 19., szombat délelőtt 10 órákor

Kategóriánkénti selejtezők.

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT — Színházterem
BEAT EGYÜTTESEK

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT — Koncertterem
JAZZ — ROCK EGYÜTTESEK

IFJÚSÁGI HÁZ — Nagyterem
FOLK — BEAT, VÁROSI NÉPZENE
csoportok és szólisták

szombat délután 15.00 órákor

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT — Klubszobák
Szakkonzultáció az amatőr könnyűzene helyzetéről

szombat este 20.00 órákor

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT — Színházterem
DÖNTŐ ÉS GÁLAEST

Tekintve, hogy a döntőről a Magyar Rádió helyszíni felvételeket készített,⁷³ s köszönhetően Benkő Benedeknek,⁷⁴ több zenekar esetében azt is tudjuk, milyen konkrét szerzemények hangzottak el:

⁷² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 142. doboz – A Művelődési Központ kiadványai 1973–1977

⁷³ A felvételek közül a legjobbakat a Magyar Rádió Salánki Hédi szerkesztésében önálló műsorban mutatta be: BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 142. doboz – Iratok – A

Zenit együttes: Hull az eső ; Alszom ; Ölelj át!

Dzsuvox együttes: Furcsa álmom (más forrásban „Éjjel”)

Esőlesők együttes: A jótevő ; Amerikában

Narancs-rock együttes: Borongós őszi nap

Lux együttes: A néptanító ; Ólomlepke

Panta Rhei: Alfa Kentauri ; Paprikajancsi ; Kvartok ; Román táncok.

A döntőt követően gálaestre került sor, melynek teljes programja fennmaradt a Petőfi művelődési Központ iratai között így – és azért, mert hasznos adatokkal szolgál, például a dalok szerzőit is e sorok között olvashatjuk – közöljük a részletes műsort.⁷⁵

I. RÉSZ

1. Dzsuvox: Nádasi János: Éjjel

2. Esőlesők: Kovács Imre Attila: Harun al Rasid legszomorúbb meséje

Kovács Imre Attila: Amerika

3. Angyalok: Varga János: B-100

Vági László: Talán

4. Zenit: Zboray Károly: Elmennék

Zboray Károly: Hull az eső

Zboray Károly: Alszom

Zboray Károly: Ölelj át

5. Háromszög: Csák Géza: Intermezzo

II. RÉSZ

6. Kántor: Kántor István: A penész mindenén átüt (zenés sajtótájékoztató)

Kántor István: Gitárom szólj igazat

7. Panta Rhei: Szalai – Matolcsy: Alfa Kentauri

Bartók: Mikrokozmosz

Bartók: Román táncok

8. Viktória: Bots Gábor – Bártay Rudolf: A köd

9. Lux: Tikász Sándor: Északi szél

Művelődési Központ Kiadványai 1973-1977

⁷⁴ Benkő Benedek közlése – Elektronikus levél: 2016. augusztus 26.

⁷⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 142. doboz – Iratok – A Művelődési Központ kiadványai 1973-1977

Tikász Sándor: Néptanító

Tikász Sándor: Ólomlepke

10. Narancs-rock: Szórád Tamás: Ellentétes blues

A zsűri vasárnap délelőtt beatmatiné keretében hirdetett eredményt: aranydiplomával jutalmazta a debreceni Lux, a nyíregyházi Zenit (beat), a budapesti Kántor (folk-beat) és a debreceni Panta Rhei (jazz-rock) teljesítményét. Ők egyúttal jogot szereztek a győri országos döntőn (október 2-5.) történő részvételre is.⁷⁶ Ezüst diplomát kapott a békéscsabai Háromszög, a jászberényi Narancs-rock, az orosházi Dzsuvox, a tököli Viktória és a hódmezővásárhelyi Esőlesők együttes.⁷⁷ A zsűri ezenkívül különdíjban részesítette Tikász Sándort, a Lux együttes szólógitárosát, Matolcsy Kálmánt a Panta Rhei orgonistáját, Zboray Károlyt, a Zenit énekesét és Szamosi Viktort, a Háromszög dobosát.⁷⁸

3. ábra - A II. Orosházi Beatfesztivál emléklapja⁷⁹

⁷⁶ Hajdú-Bihari Napló, 1975. július 31. 5. p.

⁷⁷ Orosházi Hírlap, 1975. július 22. 12. p.

⁷⁸ Hajdú-Bihari Napló, 1975. július 31. 5. p.

⁷⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 142. doboz – Iratok – A Művelődési Központ kiadványai 1973-1977 – Az emléklapon Nagy Gyula múzeumigazgató jóvoltából Orosháza város viaszpecsétje található

A fesztivál utóéletének részletes taglalását kezdjük egy pénzügyi természetű adattal. Már csak azért is érdemes e tényezővel foglalkozni, mert a találkozók pénzügyi, gazdasági hátteréről csak szórványosan vannak adataink. Mindezek alapján különösen fontos információt tartalmaz a Népművelési Intézetben 1975. augusztus 8-án kelt levél, melyben arról tájékoztatják Feldmann József igazgatót, hogy az orosházi beatfesztivál támogatására átutaltak a művelődési központnak 5.000,- Ft-ot.⁸⁰ A levélből két fontos adat derül még ki, egyrészt, hogy az összeget a résztvevő csoportok utazási, étkezési, illetve szállásköltségeinek fedezésére kellett fordítani, másrészt a tájékoztatás időpontja alapján valószínűsíthető, a támogatást az intézet a rendezvény lebonyolítását követően utólag utalta, azaz gyakorlatilag utófinanszírozásról beszélhetünk ebben az esetben. Ezt a feltételezést erősíti meg a levél utolsó sora, melyben a Népművelési Intézet megköszöni a Petőfi Művelődési Központnak az összeg megelőlegezését. A kapott támogatást a művelődési központ a fesztivál egyik számlájának benyújtásával számolta el, mely számlát az 1975. szeptember 8-án kelt leveléhez csatolta.⁸¹ Sajnos a találkozó további pénzügyi adatairól nincsenek információink, az azonban nyilvánvaló, hogy a Népművelési Intézet támogatása közel sem fedezhette a fesztivál összes költségét.

A beatfesztivál sikere több szempont mellett lemérhető a nézettségét, látogatottságát bemutató adatokon is. A fiatalok részéről a találkozó iránt megnyilvánuló érdeklődést jelző mutatókat azonban érdemes kissé tágabb kontextusba helyezni. A II. fesztivál évében a korábbi esztendők gyakorlatát követve Orosházán hazai sztárzenekarok és előadók is felléptek, s ez akkoriban már egyre természetesebbnek hatott. Így a beatfesztivál nézőszámainak itt következő adatait mindenképpen e tényezőt figyelembe véve kell értékelni, annál is inkább, mert ez egyúttal képet adhat a – közönség szempontjából értékelt – magyarországi professzionális és amatőr könnyűzene kapcsolatát illetően is.

⁸⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975

⁸¹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 5/1975

2. táblázat - A II. Orosházi Beatfesztivál nézőszámai⁸²

Dátum	Esemény	Nézők száma (fő)
1975. 07. 18.	II. Orosházi Beatfesztivál – Megnyitó	150
1975. 07. 19.	II. Orosházi Beatfesztivál – Elődöntők	491
1975. 07. 19.	II. Orosházi Beatfesztivál – Szakmai konzultáció	150
1975. 07. 19.	II. Orosházi Beatfesztivál – Döntő és gálaest	550
1975. 07. 20.	II. Orosházi Beatfesztivál – Matiné, eredményhirdetés	150

A fesztivál programszerkezetéből adódóan a közönség nyilvánvalóan a megnyitó programján, az elődöntőkön, valamint a döntőn és a gálaesten tekinthette meg az amatőr csoportok produkcióit. Így – a művelődési központ színháztermének 536 fős befogadóképességét ismerve – a beatfesztivált a fiatalok, illetve a közönség szempontjából értékelve sikeresnek tekinthetjük.

Az II. Orosházi Beatfesztivál több tekintetben is jelentősebbnek mutatkozott, mint az azt megelőző évi seregszemle. A fesztivál súlyát növelő tényezők egy részéről korábban már szóltunk (szélesebb alapokra épülő szervezés, rádiófelvétel,⁸³ felmenő rendszer bevezetése). Azonban nem lehet véletlen, hogy ezen az eseményen itt voltak egyrészt a Hajdú-Bihari Napló munkatársai – az újság forrásaink között is többször szerepel – másrészt a Debreceni Művelődési Központból Deményi György és Deményi Györgyné.⁸⁴ A fesztivál eredményeit, annak erős debreceni súlyát ismerve elmondható, Hajdú-Biharban mindenképpen komolyan vették az orosházi rendezvényt, de talán nem is vehették másképp, hiszen e térség csoportjai esetében tapasztalt felkészültség nem is tett volna lehetővé egyéb irányú hozzáállást és teljesítményt.

A fentiek alapján tehát már nem lehet meglepő, ha a fesztivál átfogó értékelésére a – már többször idézett – Hajdú-Bihari Napló 1975. július 31-ei számából idézünk Szűcs József illetve Turi Gábor cikkéből.⁸⁵ A szerzők – írásuk elején – az amatőr beat hazai helyzetéről is képet adnak, ami az országos helyzet vizsgálata

⁸² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 148. doboz – Saját rendezvények – 1969-1981

⁸³ A fesztiválon Salánki Hédi, a Magyar Rádió könnyűzenei műsorszerkesztője is részt vett: BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975

⁸⁴ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 32/1975

⁸⁵ Hajdú-Bihari Napló, 1975. július 31. 5. p.

szempontjából fontos. „Az amatőr beat helyzete, a mozgalom egy évtizedes múltját és a jelent tekintve is eléggé tisztázatlan. [...] Más amatőr mozgalmakhoz (néptánc-, színjátszó, kórusmozgalom) képest ez az ág meglehetősen magára hagyott. Hiába fogalmazták meg a központi közművelődési szervek és a beat »ideológusai« az amatőr beatzenélés jelentőségét, a támogatás szükségét, ezek az elvek csak elvétve realizálódnak a gyakorlatban: fennakadnak a megyei művelődési központok és az egyes kultúrházak érdektelenségén. A zenekarokat csupán bevételi forrásként, s nem alkotó igénnyel használják föl. Kevés ma még az olyan hely, ahol a zene színvonalát akarják és hozzáértéssel tudják is befolyásolni. És elenyészően kevés azoknak a szakembereknek a száma, akik szívügyüknek tekintenék a lakóhelyükön, intézményükben működő zenekarok gondjait, s akik felkészültségük alapján rendszeres szakmai segítséget tudnának nyújtani nekik. [...] Az amatőr zenekarok helyzetükből adódóan inkább megőrizték az önkifejezés, az alkotás igényét, kibontakozásukhoz azonban igen kevés lehetőség adott. Amellett, hogy ritkán juthatnak tehetségüket megillető fórumok elé, legnagyobb problémájuk a tanulási illetőségek, a továbbképzési formák hiánya.” Ebben a helyzetben – a szerzők szerint – mindenképpen pozitívként értékelendők az olyan megmozdulások, melyek a magyar amatőr beatzenei mozgalom ügyét karolják fel. „A beatzenében ma csak a fesztiválok élednek újjá. Pangó könnyűzenei világunkban már ennek a ténynek is örülnünk kell, s csak dicséret illeti azokat a szerveket, melyek egyáltalán vállalkoznak az ilyen seregszemlék rendezésére. Így az orosházi Petőfi Művelődési Központ fiatal munkatársait is, akik immár másodízben adtak otthont a kelet-magyarországi amatőr beatzenekarok területi vetélkedőjének. Lelkesedésükkel példát mutattak: ha mindenütt hasonló hozzáállással viszonyulnának e műfajhoz, jóval előrébb tarthatna az amatőr beatzenei mozgalom ügye.”

A cikk az orosházi verseny színvonaláról az alábbiakat írja: „Ami a színvonalat illeti, azt Szentkuthy Pál, a zsűri elnöke tömören így jellemezte: előrelépés a tavalyihoz, de még mindig visszalépés az öt év előtti szinthez képest. Valóban: az együttesek többségének zenei világa tartalmában nem sokban különbözött a hagyományos tánczenétől. Az alapvető technikai fogyatékokon (akkordizáció, harmonizálatlanság, megkomponálatlanság) túl szembetűnő volt a diszkrepancia a vokális és a hangszeres részek harmóniavilága között. Az érzelmes, közhelyekkel

zsúfolt szövegekkel és a szirupos melódiákkal szemben némileg progresszívebb vonásokat mutattak a zenekari részek. Ez jelezheti azt, hogy van ugyan 2500 amatőr zenekar, de koránt sincs ennyi zeneszerző és szövegíró –, de jelezheti azt is, hogy a beat haladó törekvései a hangszeres kifejezés felé mutatnak. A jelenlegi helyzetben, amikor több stílus, irányzat él egymás mellett, sőt az együttesek felkészültségi fokában is óriási különbségek vannak, nem lehet a színvonal emelésére általános érvényű receptet adni. A kevésbé képzett zenekaroknak szakmai tudásuk állandó tökéletesítése mellett még elsősorban az intelligens reprodukálásra, feldolgozásra kellene törekedniük. Adott esetben ez többet jelenthet, mint egy saját számnak kinevezett zenei közhelygyűjtemény előadása. Minden zenekarnak fel kellene mérnie saját lehetőségeit, képességeit, s ennek megfelelő műsort összeállítani. Természetesen a mozgalom egyik alapvető célja az önkifejezési lehetőségek megteremtése, a saját mondanivalóval rendelkező fiatalok felkutatása. Az azonban nem kétséges, hogy ez a kívánatos szint csak hosszú gyakorlás, a »szakma« alapjainak elsajátítása után valósulhat meg. A legjobbak, legtehetségesebbek már saját stílust, hangzásvilágot kell, hogy kialakítsanak, önálló, eredeti zenei ötletekkel. [...] Összességében úgy véljük, nem csatkozottak azok, akik végigülték a fesztivál valamennyi programját. A zenekarok hasznos viszonyítási alapot szerezhettek, a (sajnos) kisszámú közönség pedig jó néhány kiemelkedő teljesítmény részese lehetett.”

Az 1975-ös fesztivál képéhez mindenképpen hozzátartozik a Lux együttes gitárosának, Tikász Sándornak a visszaemlékezése is: „A gálaesten történt, mikor már átvettük az aranydiplomát és a vele járó ajándékot. Éppen következett volna a színpadra lépésünk, mikor egy kis baleset miatt majdnem megghiúsult a produkciónk lényeges része. Az »Ólomlepké« című rock-szvitünkben kiemelkedő szerep jutott a két hegedűvel előadott tételnek. Nagy Istók Laci, becenevén »Zicsi« a dobogó szélére tette le pár percre a hegedűjét és a színpadról lejövő egyik résztvevő véletlenül rálépett és a hangszer összetört. Nagyon idegesek lettünk, már azon voltunk, hogy megváltoztatjuk a repertoárt. Szerencsére volt más hegedűs is a fellépők között és így kaptunk egy kölcsön hangszert. A produkció közben derült ki, hogy a hegedű ¼-es méretű volt, ezért szegény Zicsinek nagyon kellett koncentrálni [...] a tiszta játékra, mert a nem megfelelő léptékű nyak miatt könnyen becsúsztatott volna egy-két hamis hang. Szerencsére nem ez történt és

nagy sikerű előadást rögzíthetett a rádió. A gitáros egy másik – személyes – élményéről is beszámolt: „A jászberényi Narancs-rock együttes szólógitárosa megbetegedett, emiatt a zenekar nem tudott fellépni. Ám valaki ajánlotta, hogy szóljanak nekem, hátha az én kiegészítő beugrásommal megmenthetjük a produkciót. Próbalehetőség nem volt, szóban megbeszéltük a hangnemet, tempókat és a stílust, aztán zsupsz bele a mélyvízbe, a zsűri elé. Érdemes volt, ugyanis a Narancs-rock zenekar hazautazáskor egy ezüstdiplomát vihetett haza. Én pedig egy különdíj oklevéllel, valamint a Narancs-rock együttes tagjainak barátságával lettem gazdagabb.”⁸⁶

A korábbiakban a fesztivál jelentőségét erősen befolyásoló, s egyúttal előrelépést jelentő tényezőjeként említettük a felmenő rendszer bevezetését. Ez gyakorlatilag egyet jelentett azzal, hogy az orosházi verseny legjobbjai továbbjutottak a győri országos döntőbe. Mivel az orosházi fesztivál aranydiplomásai itt is jól szerepeltek, érdemes néhány mondatban az országos döntővel is foglalkozni. Ezt a győri Petőfi Sándor ifjúsági ház rendezte meg október 3-5. között. Az I. Országos Pop-dzsessznapok néven futó rendezvényen 18 együttes versenyzett a helyezésekért. A Magyar Rádió, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat és a Népművelési Intézet szakembereiből álló zsűri 13 zenekar teljesítményét tartotta díjazásra érdemesnek. Az országos verseny nagydíját a Kis Rákfogó nyerte. Az Orosházáról továbbjutott zenekarok közül a debreceni Panta Rhei arany, az orosházi Dzsuvox ezüst, a budapesti Kántor pedig bronz oklevelet kapott. Azonban érdekes módon az orosházi győztesek közül sajnos nem mindenki jutott el a döntőre. Mint Szűcs József és Turi Gábor cikkéből tudjuk, a debreceni Lux azért nem volt ott Győrben, „mert nem akadt egyetlen társadalmi szerv sem, amely utazását anyagilag támogatta volna”.⁸⁷ Az orosházi verseny díjazottjaira emlékezve az is látható, hogy a Dzsuvox együttes ezüst diplomával szerepelt a győri döntőben. Ehhez adalékként mindenképpen meg kell említenünk a Petőfi Művelődési Központ levelét, melyet a Békéscsabai 611. sz. Szakmunkásképző Intézethez küldtek a zenekar egyik tagjának kikérése ügyében.⁸⁸ Ebben az 1975. október 1-én kelt levélben a művelődési központ Falusi Lászlót a Dzsuvox együttes tagját kérte ki az

⁸⁶ Tikász Sándor közlése – Elektronikus levél: 2016. október 11.

⁸⁷ <http://turigabor.hu/node/705> - Hozzáférés: 2016. augusztus 3.

⁸⁸ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 29/1975

intézménytől. Ahogy a levélben írták: „[...] az orosházi Dzsuvox zenekart, mint fesztivál-győztes együttest meghívták a győri Országos Pop-zenei fesztiválra. A zenekar 1975. október 2-3-4-én vesz részt a győri könnyűzenei hangversenyeken. A zenekar tagja Falusi László, intézetük dolgozója.

Kérem Igazgató Elvtárs segítségét, hogy nevezett a fesztiválra eljuthasson.”

4.3 A III. OROSHÁZI BEATFESTIVÁL (1976)

A beatzene támogatottsága a fiatalok körében Magyarországon az 1970-es évek közepére, illetve második felére sem csökkent. A műfajban alkotott dalok, szerzemények egy része a korábbiakhoz képest új hangvételt, új színt képviselt. Az idők változását bizonyos fogalmi átalakulásokkal, új terminológiával már az 1975-ös országos döntő az I. Országos Pop-Dzsessnapok is jelezte. Még 1975-ben éppen a II. Orosházi Beatfesztivál programfüzetében jelent meg Wilpert Imrének, a Népművelési Intézet munkatársának egy vitaanyaga, melynek címében a szerző szintén a popzene szót használja, s tartja magát ehhez a terminológiához a tanulmány további részeiben is.⁸⁹ Mindezzel együtt Orosháza 1976-ban is beatfesztivál névvel rendezett seregszemlét, jelezve a hagyományokhoz való ragaszkodását.

A fesztiválsorozat életképességét, a szervezők elhivatottságát, az amatőr beatzenei mozgalom ügyének komolyan gondolását jelzi, hogy a Petőfi Művelődési Központ már 1975. szeptember 4-én kelt iratában foglalkozott nem csak az 1976-os, de az azt követő 1977-es beatfesztivál ügyével is. Az is igaz azonban, hogy az irat gyakorlatilag az intézmény következő évekre tervezett országos és nemzetközi rendezvényeinek bejelentése kapcsán született, s ennek megfelelően a beatfesztiválokról is mindössze néhány soros, valójában csak nagy vonalakban lefektetett terveket tartalmazott.⁹⁰

Részletesebb ismertetést kíván a harmadik fesztivál felhívása, amelyben a találkozót érintő minden előzetes információt közzétett a művelődési központ.⁹¹

⁸⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 142. doboz – Iratok – A Művelődési Központ kiadványai 1973-1977 (Wilpert Imre: A popzene helyzete és szerepe a művelődési házban – Vitaanyag)

⁹⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 13. doboz – Iratok – 1975 – lkt. sz.: 78/1975

⁹¹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976

Ezt az iratot részletesen ismerjük, így egyrészt ez a tényező, másrészt a korábbi évekhez képest történő változások is indokoltá teszik a hosszabb elemzést. A III. Orosházi Beatfesztivál felhívása 1976. március 31-ei dátummal készült el. E szerint a seregszemle rendezői a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztálya, a Népművelési Intézet Előadó-művészeti Osztálya, az Orosházi Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a KISZ Városi Bizottsága és a Petőfi Művelődési Központ. A fesztivál időpontja: 1976. július 30. – augusztus 1. A találkozó – az elmúlt évihez hasonlóan – egyúttal minősítési verseny is volt. A fesztivál – a korábbi évekhez szintén hasonló – céljait így foglalta össze a dokumentum: *„Az elmúlt évek könnyűzenei versenyei, találkozási igazolták a rendező szervek azon elképzelését, hogy az amatőr könnyűzenei mozgalom – más művészeti területekhez hasonlóan – igényli a rendszeres bemutatkozás, fellépés, tapasztalatcsere lehetőségét. Az Országos Amatőr Könnyűzenei Fesztivál és Minősítési Verseny célja, hogy segítse a mozgalom további fejlődését, a közművelődés munkáját a színvonal felméréssel, a műsorpolitika befolyásolásával és a legjobbak kiválogatásával. Célunk az amatőr mozgalomban rejlő erő támogatása, az együttzenélés örömeinek, az igényes szórakoztatás fejlesztésének erősítése.”*

Fontos elem, bár nem új, a fesztivál felmenő rendszere, illetve meghívásos jellege. Utóbbi értelmében az 1976-os versenyre meghívást kaptak egyrészt azok az amatőr előadók és együttesek, amelyek nem rendelkeztek hivatásos előadói működési engedéllyel és a II. Orosházi Beatfesztiválon kiemelkedően szerepeltek. Ezek Debrecenből a Lux és a Panta Rhei együttesek, Nyíregyházáról a Zenit, Budapestről pedig a Kántor együttes. Másrészt azok az előadók juthattak el Orosházára, akiknek a területileg illetékes megyei művelődési központok – addigi jó szereplésük, vagy az esetleg megrendezett megyei válogatón nyújtott kiemelkedő teljesítményük alapján – javasolták részvételüket. A dokumentum egyértelműen tisztázta, a fesztiválra megynként két produkció kerülhetett be, az elmúlt évben elért eredmény alapján külön meghívott csoportokon kívül. A legjobbak ebben az esetben is – mint ahogyan 1975-ben is – továbbjuthattak Győrbe az Országos Pop-Jazz Napok rendezvényre, az országos döntőbe.

Talán az elmúlt évi tapasztalatok alapján, talán más megfontolások által, a szervezők ebben az évben nem állítottak fel merev műfaji korlátokat, azaz a résztvevő együtteseknek illetve előadóknak nem rendeztek kategóriánkénti

elődöntőket. A felhívás szerint a fesztiválon részt vehettek jazz-, jazz-rock, beategyüttesek, folk, folk-beat, „városi népzene” formációk, énekes és hangszeres szólisták. A versenyfeltételek szerint a zenekarok műsorideje 15 percben, míg a hangszeres szólistáké és az énekeseké 10 percben volt limitálva.

Az előző évi kiíráshoz képest mindenképpen új, és a saját produkciónak már nem olyan erősen hangsúlyozó – a kötöttségek lazítására utaló – feltételként került be a felhívásba, az a pont, mely szerint a bemutatott daraboknak legalább 2/3 részben magyar szerzők művei alapján kellett készülniük, illetve, hogy a külföldi szerzeményeket magyar nyelven kellett előadni.

A fesztivál komolyságát, a zenekarok és szólisták legjobb tudásuk bemutatására történő motiválását szűrhetjük le az értékelési szempontok tanulmányozása során. A felhívás ugyanis egyértelműen felsorolja a zsűri által figyelembe vett aspektusokat, s ezek között nem csupán a zenei színvonal játszott szerepet, de igyekeztek figyelemmel kísérni az előadásmódot, a szöveg minőségét, a műsorválasztást, az összekötőszöveget, a kulturált fellépést, a színpadi mozgást és a technikai eszközök használatát is.

Rangját, hatósugarát tekintve a fesztivál ebben az évben még jelentősebbé vált. A felhívás szerint ugyanis az orosházi területi verseny, majd az ezt követő győri országos döntő után a legjobbak ez alkalommal bekerülhettek a Ki Mit Tud? országos döntőjébe is.

A verseny technikai eszközöket érintő részleteiről szintén ebből a dokumentumból kaphatunk képet. Hangosítástechnikai szempontból nyilvánvaló célok vezették a szervezőket akkor, amikor úgy tervezték, a versenyen erősítő berendezésről, dobfelszerelésről, orgonáról, zongoráról ők gondoskodnak. Egészen egyértelmű ugyanis, hogy ez a megfontolás az átállásokkal, szerelésekkel járó idővesztést igyekezett csökkenteni. Mindamellet – nem meglepő módon – a szervezők hozzátették egyrészt, hogy az erősítők és a hangszerek típusáról a visszaigazolás során tájékoztatják a résztvevőket, másrészt, hogy az orgona és a dob cseréjét lehetővé teszik. Ezen már csak azért sem csodálkozhatunk, mert a szervezők között éppen a főszervező Benkő Benedek – aktív zenészként – a fellépő zenekarok és szólisták érdekeit is képes volt látni, s így alkalma nyílt egyensúlyt teremteni a rendezők, a hangosítók és a fellépők szempontjai között. A felhívás további fontos szabályként aláhúzta: *„Amennyiben a résztvevők között valaki saját*

erősítő berendezését kívánja használni, azt csak abban az esetben engedhetjük meg, ha másnak is rendelkezésére bocsátja!”

A fesztivál felhívásának ismertetését követően más forrás is arra enged következtetni, hogy a szervezők a fesztivállal az amatőr beatzenei mozgalom számára, a zenekarok fejlődése, előrejutása érdekében valóban komoly esélyt és lehetőséget kívántak teremteni. 1976. április 26-án kelt a művelődési központ azon levele, melyet az akkoriban talán legolvasottabb országos napilapnak, a Népszabadságnak küldtek.⁹² Ez – jóllehet benne mindössze a fesztivál időpontjának téves megjelentetése miatt kérnek helyesbítést – arra utal, a művelődési központ munkatársai a fesztivál rendezésekor országos méretekben gondolkodtak.

A verseny előkészítése során a szervezők ebben az évben is szembesültek néhány olyan feladattal, melyek megoldása a korábbi évek gyakorlata alapján már nem okozhatott különösebb problémát. Így a művelődési központ egy 1976. július 5-én írt levélben kérte ki a színháztermet a Békés Megyei Moziüzemi Vállalat Igazgatóságától,⁹³ a Városi Járási Rendőrkapitányságot pedig 1976. július 8-án tájékoztatta a fesztivál részletes programjáról.⁹⁴

A találkozó résztvevőinek szállását ezúttal is a Táncsics gimnázium Darvas kollégiuma biztosította. A kollégium igazgatóságához írt 1976. június 11-én kelt levélben a szervezők 72 fő részére kértek szállást július 30-ára és 31-ére, egyúttal óvatosan és készségesen fogalmazva jelezték: *„Az esetleg okozott kárt megtérítjük. A kollégiumban ügyeletet tartó személyzetet anyagi elismerésben részesítjük.”*⁹⁵

Szintén a Petőfi Művelődési Központ szervezte, de már Békéscsabára a rádiós műszak és a zenei rendező – összesen kilenc férfi – szállását. A Hotel Körös Igazgatóságához eljuttatott 1976. július 27-én kelt levélben a szervezők – előzetes telefonos egyeztetés alapján – fürdőszobás szobákat kértek a Magyar Rádió munkatársai részére szintén július 30-ára és 31-ére. A szállás költségeit a Magyar Rádió fizette.⁹⁶

⁹² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976 – lkt. sz.: 27/1976

⁹³ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976 – lkt. sz.: 11/1976.

⁹⁴ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976 – lkt. sz.: 9/1976

⁹⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976 – lkt. sz.: 32/1976

⁹⁶ Uo.

A III. Orosházi Beatfesztivál előzetes válogatóit illetően Békés megye tartotta magát a korábbi gyakorlathoz, azaz megyei seregszemplén biztosította a megye amatőr zenekarai számára a bemutatkozás lehetőségét. A selejtezőt Mezőkovácsházán a művelődési központban rendezték meg július 4-én. A beatzenekarokat és szólistákat érintő lehetőségről a Békés Megyei Népuság 1976. június 25-én tett közzé először rövid felhívást,⁹⁷ majd a verseny napján még egyszer jelentkeztek egy előzetessel.⁹⁸ Utóbbi cikk helytörténeti szempontból különösen lényeges, hiszen a megyei válogató teljes mezőnyének névsora szerepel benne: Dzsuvox (Orosháza), Hat szív (Békéscsaba), Iksz (Csanádapáca), Laney (Elek), Lola (Gyula), Ördögszekér (Telekgerendás),⁹⁹ Polip (Tótkomlós), Start '76 (Békés), Tűzmadár (Orosháza), Aurum (Mezőkovácsháza). A válogatóról – melynek Csiba Lajos, a Magyar Rádió könnyűzenei szerkesztője volt az elnöke – a békéscsabai Hat szív és az orosházi Dzsuvox együttes valamint a szintén orosházi Ördögszekér trió jutott tovább az orosházi területi versenyre.¹⁰⁰

A III. Orosházi Beatfesztivált 1976. július 30. – augusztus 1. között rendezte meg a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztálya, a Népművelési Intézet Előadóművészeti Osztálya, az Orosházi Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a KISZ Városi Bizottsága és a Petőfi Művelődési Központ. Egy ilyen viszonylag nagy jelentőséggel bíró rendezvény helyét, hovatartozását egészen jól bemutatja a komplexitás egy-egy apróbb részletének minősége is. A harmadik fesztiválra a szervezők olyan tájékoztató füzetet állítottak össze, melynek nem elsősorban megjelenése, de tartalma mindenképpen a lelkesedést, a pontosságra törekvést, a jól szervezettség elérésének célját sugallja.¹⁰¹

⁹⁷ http://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesMegyeiNepujasag_1976_06/?query=%22hat%20sz%C3%ADv%22&pg=190&layout=s - Hozzáférés: 2016. augusztus 26. – A forrás nyomtatott, eredeti változata: Békés Megyei Népuság, 1976. június 25. 5. p.

⁹⁸ http://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesMegyeiNepujasag_1976_07/?query=%22hat%20sz%C3%ADv%22&pg=39&layout=s - Hozzáférés: 2016. augusztus 26. – A forrás nyomtatott, eredeti változata: Békés Megyei Népuság, 1976. július 4. [12.] p.

⁹⁹ Az Ördögszekér Telekgerendásra lokalizálása valószínűleg téves, ezt a megyei válogató eredményeit bemutató későbbi cikk (Békés Megyei Népuság, 1976. július 6.) közlése, illetve más források is alátámasztani látszanak – TJ

¹⁰⁰ Békés Megyei Népuság, 1976. július 6. 5. p.

¹⁰¹ Benkő Benedek közlése – Elektronikus levél: 2016. március 23.

4. ábra – A III. Orosházi Beatfesztivál tájékoztató füzetének borítólapja

Az összeállítás – melynek stílusosan Hangláda a címe – Feldmann Tibor orosházi festő által készített Jimi Hendrix-portréval indul, majd Feldmann József igazgató köszöntője következik.

Az érdemi információk a zsűrit és a fesztivál résztvevőit bemutató oldalon következnek. Ezek alapján az amatőr csoportok produkcióit a következő összeállítású zsűri értékelte: Gonda János, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola jazz tanszakának vezetője (a zsűri elnöke), Komjáthy György szerkesztő, a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztályának munkatársa, Szentkúti Pál, a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztályának vezetője, Végh Miklós szerkesztő, a Magyar Televízió munkatársa, valamint Wilpert Imre a Népművelési Intézet Előadóművészeti Osztályának munkatársa. A zsűri titkára Varga Zoltán könyvtáros, az orosházi városi-járási könyvtár vezetője volt. Az alábbiakban közöljük a résztvevő zenekarok teljes névsorát adataikkal együtt.

3. táblázat - A III. Orosházi Beatfesztivál résztvevői

Együttes	Helység	Alakulási idő	Tagok száma
Centrum	Balassagyarmat	1970	6
Dzsuvox	Orosháza	1969	5
Fanti	Szeged	1976	4
Gumi	Karcag	1975	4
Hat szív	Békéscsaba	1975	6
Kántor Inform	Budapest	1975	4
Laser	Debrecen	1975	4
Lux	Debrecen	1974	5
Nap	Nyíregyháza	1975	6
Ördögszekér	Orosháza	1976	3
Panta Rhei	Debrecen	1974	6
Pásztor	Mátészalka	1973	3
Pátria	Debrecen	1972	4
Prizma Pol Beat	Baja	1975	6
Skála	Balassagyarmat	1976	3
Tücsi Trió	Hódmezővásárhely	1974	3
Treff	Hatvan	1972	5
Vox	Heves	1976	4
Zenit	Nyíregyháza	1972	6

A téma és a részletek pontos bemutatása megköveteli, hogy a táblázat adataihoz hozzáfűzzünk némi kiegészítést, annál is inkább, mert a fesztivál további alakulására az itt közölt adatok döntő hatással lesznek. Turi Gábor beszámolójából egyértelműen tudjuk, hogy az orosházi találkozón részt vett a debreceni Color együttes is, amely nevezés híján – és talán, mert ebben az évben Hajdú-Biharban nem rendeztek megyei válogatót – majdnem lemaradt a fesztiválról.¹⁰² A Color végül önerőből jutott el Orosházára és a zsűri jóindulatának köszönhetően szerepelhetett, ami azért is fontos, mert a későbbiek alapján tudjuk, a zenekar ebben a versenyben is és országos viszonylatban is igen szép sikereket ért el.

¹⁰² <http://turigabor.hu/node/717> - Hozzáférés: 2016. augusztus 14.

A verseny tájékoztató füzet a múlt évi aranydiplomásokkal készített rövid interjúkat is tartalmazott, melyben az elmúlt egy évben történt változásokról kérdezték az együtteseket. Ezek – bár mindössze egy év eseményeit foglalják össze – az említett zenekarok történetéhez adalékokkal szolgálhatnak, így nem érdemtelen, ha néhány mondatban mi is foglalkozunk e történetekkel.

A budapesti Kántor Inform együttes a tavalyi felállást szerepeltette a műsorfüzetben: Párniczky Mihály – nagybőgő, Párniczky Ede – hegedű, Kántor István – gitár, dob, szájharmonika, Fehér Zsuzsa – pop-prop show, dokumentátor. A csoport a Józsefvárosi Művelődési Ház segítségével saját klubot hozott létre. Eredményeik között többek között felsorolják a székesfehérvári Fiatal Dalosok Találkozója I. díját, a győri Pop-Jazz Napok bronzdiplomáját, a „Nemzedékünk” pályázat I. díját. Mint írták szerepeltek a Nyíregyházán a Popzenei Táborban és Orosházán az „U” Ifjúsági Klubban is bemutatkoztak. Céljuk a műfaj szélesebb rétegekhez történő eljuttatásának elősegítése, ennek érdekében műsoraikat diavetítéssel, magnófelvételek felhasználásával, színpadi kellékek alkalmazásával igyekeznek színesebbé tenni.

1. kép – A debreceni Lux együttes a III. Orosházi Beatfesztiválon¹⁰³

A debreceni Lux együttes az alábbi összeállítást tette közzé a műsorfüzetben: Bessenyei György – gitár, Tikász Sándor – gitár, hegedű, Tóth Imre – basszusgitár,

¹⁰³ Tikász Sándor szíves hozzájárulásával

Pikó Sándor – dob, Zakariás Gábor – orgona, zongora. A zenekarnak – a műsorfűzet szerint – az elmúlt évben a MÁV Járműjavító Művelődési Házban volt klubja. Ahogy írták, stílusukat „rockosabbá” tette a billentyűsök és a hegedű alkalmazása.

A szintén debreceni Panta Rhei csapata két új taggal bővült a korábbiakhoz képest. Tavasszal csatlakozott a zenekarhoz Ács Enikő gitáros-énekes, valamint nem sokkal a fesztivál előtt Kegye János szopránszaxofonos a Kis Rákfogó együttesből. A formáció 1975 szeptemberében koncert körúton járt a Dunántúlon. Győrben a Pop-Jazz Napokon aranydiplomát szereztek. Decemberben készült el új koncertműsoruk a Táncszvit, melyet Bartók Béla műveiből állítottak össze.

A nyíregyházi Zenit együttesben is személycserék zajlottak a fesztivált megelőző időszakban. Így az 1975-ös csapatból kivált Koródy Árpád basszusgitáros, viszont az 1974-ben már az együttesrel szereplő Rácz Olga és Oskó Béla újra a zenekar tagja lett. A csoport 1976-ra – fenntartójától, a Városi Művelődési Központtól – azt a feladatot kapta, hogy fejlessze zenei, tartalmi munkáját. Amint írták, szerencsésnek érzik magukat, hogy olyan intézményben működhetnek, melynek munkatársaiban személyes ambíció is van a zenekarral, annak problémáival történő foglalkozásra.

A fesztivál július 30-án pénteken ünnepélyes megnyitóval indult a művelődési központ koncerttermében. Bemutatták a zsűrit, a résztvevő zenekarokat, majd Feldmann József igazgató mondott köszöntőt. Még ugyanekkor nap este némi jam-session után kisorsolták a másnapi selejtezők sorrendjét is. Szombaton 31-én délelőtt és délután a selejtezők folytak a színházteremben. Ezek eredményhirdetése és a döntő sorsolása után este 8 órától zajlott a döntő és a gálaest. Vasárnap szakmai konzultációt követően – ezt Deák Tamás, a Magyar Rádió zenei rendezője vezette¹⁰⁴ – került sor beat-matiné keretében az ünnepélyes eredményhirdetésre, a diplomák, díjak átadására.

A fesztivál egyes eseményeinek látogatottságát itt is ismerjük. Talán nem meglepő, a közönség részéről a selejtezők, illetve a döntő és a gálaest iránt nyilvánult meg a legnagyobb érdeklődés.

¹⁰⁴ Orosházi Hírlap, 1976. augusztus 7. 12. p.

4. táblázat – A III. Orosházi Beatfesztivál nézőszámai¹⁰⁵

Dátum	Esemény	Nézők száma (fő)
1976. 07. 30.	III. Orosházi Beatfesztivál – Megnyitó, jam-session	300
1976. 07. 31.	III. Orosházi Beatfesztivál – Selejtező, I-II. rész	536
1976. 07. 31.	III. Orosházi Beatfesztivál – Szakmai eredmények	60
1976. 07. 31.	III. Orosházi Beatfesztivál – [Döntő és – TJ] Gálaest	536
1976. 08. 01.	III. Orosházi Beatfesztivál – Rádiós szakmai konzultáció	147
1976. 08. 01.	III. Orosházi Beatfesztivál – Beat matiné	250

2. kép – Az orosházi Dzsuvox együttes a III. Orosházi Beatfesztiválon¹⁰⁶

A legjobbak tekintetében a III. Orosházi Beatfesztiválon ismét erős debreceni fölényt lehetett tapasztalni. Érdekességgént – és mert a beatzene ügyében mutatott hozzáállásra is utalhat – mondjuk el, hogy a fesztivál részletes, átfogó értékelését ezúttal is Debrecenben találtuk meg és nem Békés megyében. Ugyan

¹⁰⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 148. doboz – Saját rendezvények – 1969-1981

¹⁰⁶ Benkő Benedek szíves hozzájárulásával

az eseményről mind az Orosházi Hírlap¹⁰⁷, mind a Békés Megyei Népújság¹⁰⁸ tudósított, átfogó, egyúttal értékelő írás egyedül a Hajdú-Bihari Naplóban jelent meg Turi Gábor tollából.¹⁰⁹ A szerző cikkére már a Color együttes részvétele kapcsán is hivatkoztunk, itt most a fesztivál eredményeit részletező és értékelő mondataira helyezzük a hangsúlyt. Az eredményeket a szerző a fesztivál felhívásának némileg ellentmondóan kategóriákra bontva közli, ami lehetne tévedés is, ám tekintve, hogy a díjazottak teljes névsorát ez az egyetlen forrás szerepelteti, okunk van feltételezni, a szerző pontos információkkal rendelkezett a fesztivál eredményeit és struktúráját illetően. Ezek alapján *„dzsessz-rock kategóriában a zsűri arany diplomával jutalmazta a békéscsabai Hat Szív és a debreceni Panta Rhei együttest; a beat kategóriában a debreceni Color, Lux és a nyíregyházi Zenith együtteseket; a városi népzene kategóriájában a debreceni Ács Enikőt és az orosházi Ördögszekér együttest. Ezüstdiplomát kapott az orosházi Dzsuvox és a debreceni Laser együttes (beat), bronzdiplomát a kecskeméti Birkás János, a debreceni Pátria együttes és a hódmezővásárhelyi Tücsi trió (városi népzene)”. A találkozó színvonalát illetően úgy fogalmaz, „kiegyenlítettebb volt a tavalyinál, kevesebb kiugróan rossz és jó együttest hallhattunk. Az akkori »nagyok« most kissé erőtlenebb teljesítménnyel őrizték meg vezető helyüket, újabb vetélytársak csatlakoztak hozzájuk, amit a zsűri úgy méltányolt, hogy a tavalyi négy aranydiplomával szemben az idén hetet adott ki”. A cikk a fesztivál célrendszeréről is szól, kiemelve, „A verseny ismét felszínre hozott néhány tehetséget, s ezzel teljesítette egyik alapvető feladatát. De eleget tett másik kötelezettségének is: fórumot biztosított Kelet-Magyarország amatőr beatzenekarainak, aminek jelentőségét a mozgalom egésze szempontjából ismét csak hangsúlyozni kell”.*

Ajánlatos itt idéznünk a szerzőnek az egyes produkciókat értékelő mondataiból is. Ezek között a Color teljesítményéről így ír Turi Gábor: *„Gulyás Péterpál: Panoptikum című versét zenésítették meg több tételes, szvites formában, kicsit programzeneszerűen. Gonda János, a zsűri elnöke »stilizált« kamarazenének nevezte kompozíciójukat. Amit kevés együttesről, róluk elmondhatjuk: határozott*

¹⁰⁷ Orosházi Hírlap, 1976. augusztus 7. 12. p.

¹⁰⁸ Békés Megyei Népújság, 1976. augusztus 5. [8.] p.

¹⁰⁹ A Hajdú-Bihari Naplóban megjelent cikk elektronikus változatának forrása:

<http://turigabor.hu/node/717> - Hozzáférés: 2016. augusztus 14.

üzenetet, mondanivalót közvetítettek erősítőik. Az együttes minden tagját csak dicséret illetheti, játékukból zenei intelligencia és biztos hangszerkezelés sugárzott. Eredeti ötletnek bizonyult a cselló alkalmazása; egy-egy szokatlan hangszer szerepeltetése formailag, tartalmilag, lám, mennyivel színesebbé teheti a műsort.” A másik debreceni formáció a Panta Rhei produkcióját az 1975-ös szerepléshez viszonyítva kissé gyengébbnek érezte a szerző: „Produkciójuk [...] kissé halványabbra sikerült, mint egy évvel ezelőtt. Akkor a Bartók-feldolgozások ötletgazdag tolmácsolásával szinte robbantottak; most saját szerzeményekkel próbálkoztak, kevésbé meggyőzően. Izgalmasságából veszített zenéjük, ami minden bizonnyal az útkeresés tapogatózó lépéseinek tulajdonítható. Dobosuk távolléte láthatóan érzékenyen érintette őket, a szaxofon bevonásával viszont új színfolttal gazdagodott játéku. Ha a változások okozta átmeneti bizonytalanságon túljutnak, még sok nagyszerű előadással lephetik meg közönségüket”. A beat kategóriában sikerrel szereplő Luxról így ír a szerző: „Basszusgitárosuk kiválásával egyik erősségüket veszítették el; ugyanakkor szertettek Fender zongorára és conga dombra, ami egyben a stílusváltoztatás szándékát is jelzi. Ez a váltás azonban egyelőre meglehetősen heterogén zenét eredményezett, amelyben nem a heterogenitás volt a problematikus, hanem a zene. A dallamvezetésben, akkordizációban, improvizációkban nehezen tudják elkerülni a beatzenei sémák, manírok alkalmazását, nem beszélve a szövegbeli közhelyekről. Jobb sorsra érdemes, értő zenészekről lévén szó, bizton várjuk a folytatást.”

Az 1970-es évek közepén Kelet-Magyarországon működő amatőr beatzenei mozgalom színvonalát természetesen az országos döntő eredményei jelzik leginkább. Az itt mutatott teljesítmény és az itt elért eredmény alapján mondható ki, mely tájegység, mely csoportjai képviselték akkoriban a hazai amatőr beatzene csúcsát. Ebben a tekintetben a kelet-magyarországi terület 1976-ban igen erősnek mutatkozott. Mint korábban leírtuk az orosházi versenyről hét aranydiplomás jutott a győri országos döntőbe. A szeptember 24. és 26. között a Petőfi Sándor Ifjúsági Házban megrendezett II. Országos Pop-Jazz Napokon az orosházi seregszemléről továbbjutók igen szép eredményeket értek el. Az országos verseny fődíját, az aranydiplomát és az ezzel együtt járó „1976. év legjobb amatőr együttese” címet a debreceni Panta Rhei együttes nyerte el. Aranydiplomával

térhetett haza, a békéscsabai Hat szív, Ács Enikő szólista és a debreceni Color. A Gonda János vezette zsűri bronzdiplomával jutalmazta az orosházi Ördögszekér¹¹⁰ és a nyíregyházi Zenit produkcióját. Az aranydiplomás együttesek meghívást kaptak a Ki mit tud? országos válogatójába.¹¹¹

4.4 A IV. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1978)

Az orosházi beatfesztiválok évente megrendezett sorát 1977-ben egy év kihagyás követte. Ennek okát a Petőfi Művelődési Központ 1978. március 1-én keltezett, a Népművelési Intézethez írt levelében találtuk meg.¹¹² Az irat legfontosabb célja, tisztázni, lesz-e 1978-ban fesztivál? Ugyanis – mint a levélből kiderül – a versenyt meghirdető szervek 1976-ban Győrben úgy döntöttek – tekintettel a következő évi Ki mit tudra, illetve arra, hogy évi szinten nincs lényegi mozgás és változás az amatőr zenekarok között –, hogy 1977-ben nem rendezik meg az amatőr zenekarok szemléit. A döntésben azonban az is szerepelt, hogy 1978-tól kétfévente adnak lehetőséget az amatőr zenekaroknak az országos megmérettetésre. Így tehát azt lehetett tudni – legalábbis szervezői szinten – hogy 1977-ben nem lesz fesztivál, viszont az, hogy 1978-ban sem lesz verseny, nem szerepelt a tervekben. A Petőfi Művelődési Központ említett levele, éppen ezért íródott, benne Benkő Benedek, a művelődési központ munkatársa kiváló összefoglalását adja az eddigi fesztiválok eredményeinek, majd felhívja a Népművelési Intézet figyelmét, hogy amennyiben a szervezők az eddigi sorozat folytatását komolyan gondolják, akkor időben munkához kell látni. A levélből az is kiderül, a Népművelési Intézetnél egyszerűen személyi változások miatt maradt el a találkozó előkészítésének megkezdése.¹¹³ A IV. Orosházi Beatfesztivál szervezése tehát, ha kissé bonyolalmasan is, de elindult.

¹¹⁰ A formáció Varsa Zoltán orosházi költő megzenésített verseivel lépett a zsűri elé – Békés Megyei Népújság, 1976. szeptember 30. 4. p. – Plenter Béla, a trió alapítója úgy fogalmazott, olyan megszólalást kívántak kialakítani, amely méltó módon fejezi ki az érzelmeket, a ritmust, a dallamosságot. A tiszta, néhol kemény, ugyanakkor erőteljes vokális hangzás, a folyamatos zenei alázat, a dinamikával történő játék mind eleme lett az Ördögszekér hangzásnak.

¹¹¹ Uo.

¹¹² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 16. doboz – Iratok – 1978

¹¹³ Az intézetnél Wilpert Imrét Berki Tamás váltotta – Forrás: BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 16. doboz – Iratok – 1978

Sajnos erről a versenyről – a korábbi fesztiválok viszonylag gazdag forrásanyagával szemben – kevés információval rendelkezünk, mondhatni, csak a leglényegesebbeket tudjuk. A seregszemlé 1978. július 14-16. között rendezte meg a Népművelési Intézet, a Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a KISZ városi bizottsága, valamint a Petőfi Művelődési Központ.¹¹⁴ A szervezéssel járó feladatok egy részének megoldása már rutinszerűen mehetett: a színházterem kikérése a Moziüzemi Vállalattól,¹¹⁵ a rendezvény bejelentése az illetékes tűzvédelmi hatóságnak¹¹⁶ már valószínűleg nem okozott komolyabb fejtörést a szervezőknek. Ugyanígy a seregszemle programstruktúrájának felépítése is mintázódhatott a korábbi évek gyakorlata alapján. Ehhez mindössze annyi kiegészítést kell tennünk, hogy ebben az évben a fesztivál szervezői énekes szólisták részére valamint folk-, pol-beat kategóriában nem hirdettek versenyt.¹¹⁷ A – sajnos közelebbről nem ismert – fellépők produkcióit ebben az esztendőben is a Gonda János vezette zsűri értékelt. A csoport további összetételében azonban történt némi változás, hiszen Komjáthy György mellett Deák Tamás és Berki Tamás személyében a fesztivál olyan szakembereket köszönthetett a zsűriben, akik a korábbi esztendőben nem szerepeltek a döntéshozók között.¹¹⁸

A verseny programját részletező anyagból tudjuk, a résztvevők ebben az évben is szállást (Darvas kollégium) és étkezést (Béke étterem) kaptak, csakúgy, mint a korábbi találkozók.¹¹⁹

Mivel eddigi forrásaink között nem szerepelt ilyen jellegű adat, érdemes itt szerepeltetnünk a találkozó jegyárait. Ezek szerint a pénteki nap programjaira 10,- Ft, a szombati bemutatókra 20,- Ft, a gálára pedig 25,- illetve 20,- Ft volt a beugró.¹²⁰

Az 1970-es évek vége már bizonyos – mint az korábban is megfigyelhető volt, elsősorban külföldi hatásra kialakuló – korszakváltást mutat a könnyűzenében. Erre az időszakra a beatzenét (illetve ekkor már egyértelműen rockról, popról,

¹¹⁴ Békés Megyei Népújság, 1978. július 12. 6. p.

¹¹⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 16. doboz – Iratok – 1978 – 11/1978. sz.

¹¹⁶ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 16. doboz – Iratok – 1978

¹¹⁷ Békés Megyei Népújság, 1978. július 12. 6. p.

¹¹⁸ Békés Megyei Népújság, 1978. július 16. 3. p.

¹¹⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 143. doboz – Iratok – A Művelődési Központ Kiadványai 1978-1980

¹²⁰ Uo.

soulról stb. beszélt mind a szakma, mind a közönség) fogyasztó fiataloknak is felnőtt egy új generációja. A változások természetesen az amatőr zenekarok által képviselt zenei világban, hangvételben is tetten érhetőek voltak. A korábbi évek beatmuzsikáját még őszinte szívvel művelők és az új zenei világot képviselő csoportok találkozása a negyedik fesztiválnak sajátos ízt kölcsönözhetett. Talán ezért is, talán másért, nem sokkal ugyan, de kevesebben tekintették meg ezt a versenyt, mint a két évvel ezelőttit.

5. táblázat – A IV. Orosházi Beatfesztivál nézőszámai¹²¹

Dátum	Esemény	Nézők száma (fő)
1978. 07. 14.	IV. Orosházi Beatfesztivál – Műsoros klubest	89
1978. 07. 15.	IV. Orosházi Beatfesztivál – Együttesek bemutatkozása	489
1978. 07. 15.	IV. Orosházi Beatfesztivál – Győztesek gálaestje	470
1978. 07. 16.	IV. Orosházi Beatfesztivál – Szakmai műsor, értékelés	85

Az idők változását mi sem jelzi jobban, mint hogy a IV. Orosházi Beatfesztivál díjazott zenekarai között mindössze egy olyan együttes nevét olvashatjuk, akik korábban is sikerrel szerepeltek: a verseny vándorszerlegét a debreceni Lux együttes nyerte el. Ők természetesen jogot szereztek a győri országos döntőn történő részvételre, emellett pedig lehetőséget kaptak egy fellépésre a Budai Ifjúsági Parkban. A nyíregyházi Pókháló együttes jazz-rock muzsikájával a nyíregyházi (tehát hazai terepen megrendezésre kerülő) zenei táborba kapott meghívást, a kecskeméti Mozaik együttes pedig szintén jogot szerzett a győri szereplésre, csakúgy, mint az orosházi Dzsuvox. Az Eger városát képviselő Pótkerék együttes fúvósokra építő jó zenei anyagával kiérdemelte mindhárom részvétel jogát (Budai Ifjúsági Park, Győr, Nyíregyháza). Győri fellépésre szerzett jogot még a miskolci MB Jazz Combo, a szegedi Egzit együttes pedig szintén meghívást kapott a nyíregyházi táborba.¹²²

A találkozó színvonalát illetően a Békés Megyei Népújság tudósítása úgy fogalmaz, „[...] a korábbi évekhez képest csökkent, s tovább erősödött a zene túlgépesítése,

¹²¹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 147. doboz – Iratok – Nyilvántartó könyvek a művelődési otthon tevékenységéről 1963-1991 – Nyilvántartó könyv, 1978

¹²² Békés Megyei Népújság, 1978. július 16. 3. p.

aminek következtében a hangerő a dallam és a zenei produkció rovására ment, de ezen a találkozón is hallhattunk néhány jó zenei összeállítást, bravúros szólót”.¹²³

Meg kell említenünk, hogy a fesztiválon a programfüzetben olvasható tervek szerint vendégként részt vett Dinnyés József, a Tabula Rasa együttes és a Cső együttes is. Adatunk a tényleges fellépésről azonban csak Dinnyés Józseffel kapcsolatban van, ő a fesztivál pénteki napján adott műsort.¹²⁴

A kor és a könnyűzenei mozgalom helyi társadalmi háttéréhez adalékként szolgáló eseményként közölnünk kell itt három rövid, ám jellemző irat tartalmát. Már 1976-ból van két forrásunk arra vonatkozóan, hogy a helyi amatőr zenekarok tagjait hogyan, milyen módon kérték ki a versenyeken történő részvételre. Az első forrás egy 1976. július 29-én kelt levél, melyben a Petőfi Művelődési Központ az orosházi üveggyár üzemvezetőjétől, Oláh Imrétől kéri ki Bánfi Antalt, aki a fesztivál rendező gárdájának tagjaként segíti a fesztivál lebonyolítását.¹²⁵ Egy másik 1976. szeptember 17-én kelt levélben ugyancsak a Petőfi Művelődési Központ az orosházi üveggyár üzemvezetője, Szilágyi László felé intézkedik szintén Bánfi Antalt illetően, de ez a levél már az Ördögszekér együttes tagjaként kéri ki a zenészt az 1976. szeptember 24-26. között megrendezésre kerülő győri országos döntőre.¹²⁶ Harmadik forrásunk már 1978-ból származik, ez azonban nem csupán kikérés, hanem igazolás is. A Petőfi Művelődési Központ ebben az – üveggyár részére kiküldött – 1978. július 17-én kelt iratban igazolja Geéb Lajosnak, a Dzsuvox együttes tagjának a IV. Orosházi Beatfesztiválon történő részvételét, s – mivel a csoport továbbjutott Győrbe – egyúttal kikéri a zenészt az országos döntőre is.¹²⁷

Pénzügyi adatokat elvétele több fesztiválhoz is találtunk, azonban olyat, mely egy találkozó teljes bevétel s – vélhetően – kiadási adatait közzétette volna, csak ehhez az egyhez sikerült felkutatnunk. Az adat a 26/1979 iktatószámú a Népi Ellenőrzési Bizottság kérésére a művelődési ház statisztikai adatlapja 1977-1978-as évről készített iratból származik.¹²⁸ E szerint a IV. Orosházi Beatfesztivál

¹²³ Uo.

¹²⁴ Uo.

¹²⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976 – lkt. sz.: 32/1976

¹²⁶ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 14. doboz – Iratok – 1976 – lkt. sz.: 19/1976

¹²⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 16. doboz – Iratok – 1978

¹²⁸ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 17. doboz – Iratok – 1979 – lkt. sz.: 26/1979

bevételi oldalán 6.960,- Ft, kiadási oldalán pedig 14.312,- Ft áll. Ehhez kapcsolódóan talán nem lényegtelen közzétenni itt néhány országosan ismert zenekar, illetve előadó 1978-as orosházi koncertjének hasonló adatait. Annál is inkább mivel érdekes adalékként szolgál, különösen, ha tudjuk, a művelődési házak munkájáról nem mindig volt jó véleménye a hatalomnak, s ennek egyik oka ezen intézmények túlzottan bevétel centrikus működése volt, mely többek között a nagyobb jövedelmet hozó populáris zenei rendezvények előnyben részesítésében nyilvánult meg.¹²⁹

6. táblázat – Néhány országosan ismert előadó 1978-as orosházi koncertjének pénzügyi adatai¹³⁰

Dátum	Esemény	Bevétel	Kiadás
1978. 03. 09.	A Corvina együttes és Karda Beáta koncertje	13.200,- Ft	10.100,- Ft
1978. 04. 18.	A Gemini együttes koncertje	11.060,- Ft	10.180,- Ft
1978. 07. 26.	A Piramis együttes koncertje (2 előadás)	32.530,- Ft	17.019,- Ft
1978. 08. 15.	Az Illés együttes koncertje	15.960,- Ft	7.887,- Ft

Talán a korábbi évek remek hajdú-bihari beszámolóí ihlették, talán az orosházi továbbjutók sorsának nyomon követése, mindenesetre az 1978-as győri országos döntőről ebben az évben Benkő Benedek tollából született értékelő írás a Békés Megyei Népújság hasábjain.¹³¹ Az orosházi Petőfi Művelődési Központ művészeti előadója igen részletesen tudósított a III. Országos Pop-, Dzsessz-, rock napokról. Minket természetesen elsősorban a kelet-magyarországi együttesek eredményei érdekelnek, ám néhány más jellegű részlet is ide kívánczok.

¹²⁹ Csatári i. m. 195. p.

¹³⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 17. doboz – Iratok – 1979 – lkt. sz.: 26/1979

¹³¹ Békés Megyei Népújság, 1978. október 14. 6. p.

3. kép – Benkő Benedek és Salánki Hédi a III. Országos Pop-, Jazz-, Rock napok rendezvényén 1978-ban Győrben¹³²

Érdekességgént el kell mondani, Győrben koncertet adott a békéscsabai Hat szív (Szaniszló János – zongora, Köles István – szaxofon, Kegye János – szaxofon, Győri Kiss Tamás – fuvola, Göttler Vilmos – basszus, Szamosi Viktor – dob), a Lakatos-együttes, valamint az est legjobb teljesítményét nyújtó debreceni Panta Rhei. A cikk egyértelműen nem közli, de a későbbiek alapján valószínűsíthető, ezek a zenekarok versenyen kívül játszhattak, a műsor színesítése, a színvonal emelése céljából.

Az orosházi versenyről továbbjutó csoportok nem vallottak szégyent az országos mezőnyben sem, hiszen aranydiplomát kapott és a találkozó fődíját is elnyerte a debreceni Lux együttes. Szintén aranydiplomát kapott a nyíregyházi Pókháló együttes, míg a miskolci MB Jazz Combó és a kecskeméti Mozaik ezüstdiplomával térhetett haza. A Békés megyét képviselő orosházi Dzsuvox (Putnoki István, Geéb Lajos, Csizmadia Béla, Deák Tibor, Falusi László) valamint az egri Pótkerék bronzdiplomát kapott.

¹³² Benkő Benedek szíves hozzájárulásával

4. kép – Szaniszló János és a Hat szív együttes a III. Országos Pop-, Jazz-, Rock napok rendezvényén 1978-ban Győrben¹³³

Az amatőr zenekarok akkoriban tapasztalható előrejutási lehetőségeit ismerve nem lényegtelen idézni a cikk azon megállapítását, mely arról tudósított, hogy a „*a Magyar Rádió által rögzített felvételek nagy része jól sikerült. A találkozó anyaga, Salánki Hédi szerkesztésében a közeljövőben kerül adásba.*” Az esetleges rádiós szereplés a könnyű műfajt komolyan, jó színvonalon és elkötelezetten művelő amatőr zenekarok számára komolyabb esélyt teremthetett akár a profik közegebe történő betörésre is. Ugyancsak ebbe az irányba hathatott volna – mert mint a későbbiek alapján lehet tudni, nem valósult meg – többek között az a javaslat is, mely az amatőr fesztiválokat meghirdető szervek tanácskozásán azt vetette fel, „*[...] hogy a legjobbak műsorából a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat jelentősen meg egy lemezt. Egy nagyban elősegítené az együttesek további munkáját.*”

¹³³ Uo.

A Győrben szereplő zenekarok további fejlődését szem előtt tartva a döntőt követően vasárnap Deák Tamás zeneszerző a felvett anyagok alapján értékelte az együttesek produkcióit elősegítve ezzel a csoportok további munkáját.

Már nem tartozik szorosan a negyedik fesztivál eseményéhez, a további versenyek szempontjából mégis igen fontos változásokról kell még szót ejtenünk 1978-ból. Közelebbről nem ismert okok miatt Benkő Benedek az eddigi fesztiválok ötletgazdája, fő szervezője ez év novemberében elkerült Tatabányára. A főelőadó személyi anyagát a Petőfi Művelődési Központ 1978. november 15-én küldte el Tatabánya Városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya számára.¹³⁴ A státusz betöltéséről a művelődési központ feltűnő gyorsasággal igyekezett gondoskodni, így már 1978. november 16-án kikérték az orosházi Liszt Ferenc Zeneiskolából Rakovits Istvánt.¹³⁵ (Mint emlékezhetünk rá Rakovits István nevével 1974-ben már találkoztunk, az I. Orosházi Beatfesztiválon szereplő Max együttes gitárosaként, aki ráadásul különdíjas is volt.) Rakovitsot – mint a levél írja – *„művészeti előadóként kívánjuk foglalkoztatni [...] nevezett részére 2.800,- Ft alapbért biztosítunk [...]”*. Az új előadót 1978. november 20-tól alkalmazta a művelődési központ, s kinevezését 1978. november 23-án a Békés Megyei Illetményhivatalhoz is bejelentette.¹³⁶ Mindez azért lényeges számunkra, mert a következő fesztiválok rendezése innentől kezdve Rakovits István feladat lett.

4.5 AZ V. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1979)

Bár az irat keltezése alapján időben nem ez az első forrásunk az ötödik fesztivállal kapcsolatban, mégis ezzel kezdjük az 1979-es találkozó bemutatását, mert benne Rakovits Istvánnak a Petőfi Művelődési Központ 1978 novemberében kinevezett előadójának munkaköri utasítását találjuk.¹³⁷ Ebben a munkáltató részletes szabályok, illetve előírások mentén közli dolgozójával, hogyan és milyen módon, illetve miért szükséges folytatni az 1974-ben megkezdett beatfesztiválok sorozatát. Mindazonáltal az irat 1979. augusztus 1-jei keltezése kissé nehezen

¹³⁴ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 16. doboz – Iratok – 1978 - lkt. sz.: 16/1978

¹³⁵ Uo.

¹³⁶ Uo.

¹³⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 17. doboz – Iratok – 1979 – 29/1979

érthető, hiszen a szöveg szerint *„Amennyiben a Magyar Rádió és a Népművelési Intézet anyagi hozzájárulását biztosítja, a nyári hónapokban (július) meg kell szervezni az ötödik és hatodik orosházi beat-fesztivált.”* miközben az ötödik fesztivál 1979. július 20-22. között lezajlott. A munkaköri utasítás mindenesetre jól követhető, egyértelmű, pontos menetrendjét adja a fesztivál szervezésének, így jól használható segítséget nyújt az új, kötetlen munkaidővel rendelkező művészeti előadó munkájához. Az irat egyúttal hangsúlyozza a seregszemle jelentőségét is. Ahogyan Feldmann József igazgató fogalmazott: *„Rajta kell lenni, hogy városunk ne veszítse el a rendezés jogát.”*

Az V. Orosházi Beatfesztivál szervezése Orosháza számára némi meglepetéssel indult. Még 1978-ban néhány nappal karácsony előtt a Népművelési Intézet levélben tudatta a Petőfi Művelődési Központtal, hogy a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztályával karöltve 1979-ben ismét meghirdetik az amatőr Pop-Rock Jazz Napok országos rendezvénysorozatát.¹³⁸ (Emlékezhetünk, 1976-ban két évente történő megrendezésről döntöttek a fesztivál gazdái.) Az 1978. december 21-én kelt és Benkő Éva osztályvezető által jegyzett irat meglepte a Petőfi Művelődési Központ munkatársait, ami az 1979. január 15-én kelt válaszlevélből is kiolvasható.¹³⁹ Persze a meglepetés mellett örömmel fogadták a hírt, még úgy is, hogy az új információ alapján most hirtelen forrásokat kellett találni a találkozó megrendezéséhez. Talán ezért is jelezték egyértelműen a válaszlevélben: *„[...] vállaljuk a rendezvénysorozat Orosházára eső részét, abban az esetben, ha a Népművelési Intézet, a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztálya minket ebben tevőlegesen anyagiakban, hozzájárulással támogat.”* Az orosházi művelődési központ és a Népművelési Intézet közötti együttműködés – legalábbis pénzügyi téren – gyakorlatilag nem sok kérdőjelet hagyott: Feldmann József igazgató már 1979. február 26-án levélben köszönte meg az intézet 15.000,- forintos támogatását.¹⁴⁰ Az összeg tényleges utalásáról a Népművelési Intézetnél 1979. március 1-én kelt levél tájékoztatja az orosházi szervezőket.¹⁴¹ Ezek után még a tavaszi hónapokban néhány levélváltás történt a támogatás felhasználási lehetőségeivel kapcsolatos kérdésekről. A Petőfi Művelődési Központnak az volt a

¹³⁸ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980

¹³⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – 49/1979

¹⁴⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980

¹⁴¹ Uo.

problémája, hogy a támogatással küldött elszámolási íven az intézet nem szerepeltette az étkeztetés költségét, mint a támogatás felhasználásának lehetőségét, márpedig az összeg nagy része az étkeztetési költségek fedezésére volt szükséges.¹⁴² Az intézet 1979. május 21-én kelt levelében tisztázta a kérdést.¹⁴³ Az irat tájékoztatja a szervezőket, hogy az általános belföldi kiküldetés jogcím tartalmazza a szállásra és a 31,- Ft-os napidíj keretéig történő étkeztetésre fordítható összeget, továbbá, hogy azért nem alkalmazták a „tanfolyam résztvevői étkeztetése” megjelölést, mert itt a fentebbinél kevesebb, 21,- Ft összeget lehetett volna elszámolni.

A fesztivált megelőző időszakból egy másik iratunk, szintén pénzügyi természetű adatot, illetve a jutalmazással kapcsolatos információt tartalmaz. Az előzményeket sajnos nem ismerjük, ám a Petőfi Művelődési Központ 1979. május 24-én kelt köszönő leveléből¹⁴⁴ megtudjuk, a KISZ KB is támogatta a rendezvényt. A szervezet biztosította a találkozó különdíját, mely valószínűleg pénzügyi támogatás lehetett, mert az összeg utalásához a művelődési központnak el kellett küldenie számlaszámát.

Az V. Orosházi Beatfesztivál megrendezéséhez szükséges anyagi források előteremtése nem ment könnyen, a szervezőknek több intézmény támogatását is igénybe kellett venniük. Ezt jelzi a művelődési központ 1979. május 31-ei levele, melyben a Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztályához fordulnak támogatásért.¹⁴⁵ A levél hangsúlyozza, a 20-22 együttes fogadására költségvetési szempontból nem készült fel az intézmény, hiszen rendes körülmények között a soron következő fesztiválra csak 1980-ban került volna sor. A találkozó korábbi években tapasztalt sikerességét is kiemelve, a művelődési központ 5.000,- Ft támogatást kért a megyei tanácstól dologi kiadásai fedezésére. Hogy a megyénél mennyire szívügyüknek tekintették a beatfesztivált, jól jelzi, a kért összegnél

¹⁴² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – 1979. április 10-én kelt levél

¹⁴³ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980

¹⁴⁴ Uo. – A levél címzettje Lendvai Ildikó, a KISZ KB Kulturális Osztályának vezetője

¹⁴⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – lkt. sz.: 49/1979

sokkal többet, 20.000,- Ft-ot biztosítottak az orosházi rendezvény számára, igaz képzőművész tábor(!) címszó alatt.¹⁴⁶

Fontos adalékokkal szolgál az előzmények tekintetében a Magyar Rádiónak a művelődési központtal történt levélváltása is. A rádió 1979. június 21-ei levelében több információt is közölt az orosházi szervezőkkel. Így többek között tájékoztatták a művelődési központot egyrészt a technikai személyzet érkezéséről, másrészt jelezték, a műszaki gárda (8+1 férfi) részére – lehetőleg fürdőszobás szobák formájában – szállodai szállást igényelnek. A levél a zsűri díjazásával kapcsolatban közölte, „[...] *Gonda Jánosnak, Berki Tamásnak és a kijelölt harmadik személynek a tiszteletdíját, 1.500,- Ft-ot fejenként, a Rádió fizeti*”, majd hozzátette, „*Az utazási költség és esetleges szállás [díja – TJ] (ezt időben jelezzük) a Művelődési Házat terheli. A Rádió 8.000,- Ft terembért fizet a Művelődési Ház részére.*”¹⁴⁷ A Szentkúti Pál osztályvezető aláírásával jegyzett levélre június 26-án válaszoltak az orosházi szervezők. Ebben tudatták, „*A Rádió műszaki munkatársait a megadott időpontban Rakovits István előadó és Mészáros Gyula technikus fogja várni*”, az elszállásolással kapcsolatban pedig – Orosháza szállodai ellátottságát is érzékeltetve – így fogalmaztak: „*szállást a Darvas József kollégiumban biztosítunk számukra (9 fő). A szálloda sajnos még nem épült fel, de a kollégium modern higiéniai eszközökkel ellátott épület.*” A választlevelemből még kiderül, a fesztivál műsorvezetőjének Nagy Bandó Andrást tervezték megnyerni.¹⁴⁸

A korábbi éveknek megfelelően ezt a fesztivált is be kellett jelenteni mind a rendőrség,¹⁴⁹ mind a tűzvédelmi parancsnokság felé.¹⁵⁰

A tervek szerint – szintén a korábbi évek gyakorlatát követve – az orosházi területi versenyt megelőzően ekkor is megrendezték a megyei válogatót, melyre ezúttal Gyulán került sor.¹⁵¹ Sajnos ennek eredményeiről azonban semmilyen konkrétumot nem tudunk.

¹⁴⁶ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – 15.820-2/1979 – 1979. július 17-én kelt levél

¹⁴⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980

¹⁴⁸ Uo.

¹⁴⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – lkt. sz.: 49/1979

¹⁵⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 17. doboz – Iratok – 1979 - lkt. szám: 9/1979

¹⁵¹ http://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesMegyeiNepujzag_1979_05/?query=dzsessz%20rock&pg=197&layout=s - Hozzáférés: 2016. augusztus 16. – Nyomtatott forrás: Békés Megyei

Viszont az V. Orosházi Beatfesztivál felhívásából¹⁵² tudjuk, a találkozó céljait, programját gyakorlatilag az előző versenyek mintájára határozták meg. A rendezők a Magyar Rádió Szórakoztató Zenei Osztálya, a Magyar Népművelési Intézet Művészeti Osztálya, az Orosházi Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a KISZ Városi Bizottsága és a Petőfi Művelődési Központ voltak. A területi versenyt 1979. július 20-22-én rendezték meg. Érdekességgént említsük meg, már 1976-ban is versenyfeltétel volt, hogy a bemutatásra kerülő produkciók legalább 2/3 része magyar szerzőktől származzon, s ez ebben az évben sem alakult másképp. E szabályozás okára talán rávilágít Csatári Bence könyvének megállapítása: *„Az MSZMP 1975. márciusi programnyilatkozata kiemelte: »Az ízlést romboló jelenségeket ki kell szorítani a szórakoztatásból.« Nem nehéz ebbe beleérteni a nyugati könnyűzene által »megfertőzött« magyar szórakoztatóipar jelentős részét, ugyanakkor a magyar motívumokkal átszőtt beat-, később rockzenét jobban megtűrték.»*¹⁵³

A fesztivál tervezett programja a következő volt:

Július 20. péntek

- 15.00 órától: az együttesek érkezése, elhelyezése. Próbalehetőség az érkezés sorrendjében.
- 18.00 órakor: KONCERTTEREM /FESZTIVÁL-KLUB/
A résztvevők bemutatása, zenei bemutatók. Jam-session.
- 19.00 órakor: Belinszkij terem
Technikai megbeszélés, a selejtező sorsolása

Július 21. szombat

- 9.00 órakor: SZÍNHÁZTEREM
SELEJTEZŐ
- 12.30 órakor: EBÉD
- 14.00 órakor: A SELEJTEZŐ folytatása
- 17.00 órakor: ÉRTÉKELES
- 17.30 órakor Vacsora

Népújság, 1979. május 27. 6. p.

¹⁵² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – A levél hátoldalán: 49/1979

¹⁵³ Csatári i. m. 194. p.

18.30 órakor: EREDMÉNYHIRDETÉS
A gálán résztvevők ismertetése

20.00 órakor: SZÍNHÁZTEREM
- GÁLAEST –
A díjak átadása

Július 22. vasárnap

9.00 órakor: SZÍNHÁZTEREM
SZAKMAI KONZULTÁCIÓ
A hangszalagra rögzített produkciók részletes elemzése

10.00 órakor: KONCERTTEREM
BEAT-MATINÉ
A győztesek bemutatója.

14.00 órakor: EBÉD – utána a résztvevők elutazása¹⁵⁴

A beatfesztivál résztvevőiről és eredményeiről többek között a művelődési központ által 1979. augusztus 9-én a Népművelési Intézetnek küldött levél, illetve témajelentés tudósít.¹⁵⁵ Az ötödik beatfesztivál résztvevői e szerint a következők voltak:

7. táblázat – Az V. Orosházi Beatfesztivál résztvevőinek névsora

Előadó	Település
Hot Jazz	Szeged
Pótkerék	Eger
Orient	Sarkad
Spektrum	Tótkomlós
Fleck	Debrecen
Watt '73	Mezőtúr
Cséki Quartett	Balassagyarmat
Konzum	Kecskemét
Vígh Erzsébet	Szeged
Favorit	Miskolc

¹⁵⁴ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – Az irat hátoldalán: 49/1979

¹⁵⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – 49/1979

Modi Rock	Vác
Flamingó	Miskolc
Ozmium	Sírok
Night Quartett	Törökszentmiklós
GM '75	Mátranovák
Watt	Szeged
MB Jazz Combo	Miskolc
Dinamit '75	Vác
N. Dimenzió	Debrecen
Treff	Hatvan
Szabó Sándor	Törökszentmiklós
LWH	Szentés

A V. Orosházi Beatfesztivál fődíjas aranydiplomás együttese a debreceni jazz-rock formáció, az N. Dimenzió lett. Aranydiplomát kapott még a miskolci Flamingó és a balassagyarmati Cséki Quartett.¹⁵⁶ Ezüstdiplomával térhetett haza a szegedi Hot Jazz, a kecskeméti Konzum, a szegedi Watt, a miskolci MB Jazz Combo, a váci Dinamit '75, valamint Szabó Sándor Törökszentmiklósról. Végül bronzdiplomával ismerte el a zsűri az egri Pótkerek, a sarkadi Orient, a debreceni Fleck, a miskolci Favorit, a váci Modi Rock, a törökszentmiklósi Night Quartett, a hatvani Treff és a szentesi LWH produkcióját. A fesztivál különdíjait – három, egyenként 1.000,- Ft értékű jutalmat – Galambos Géza, a Modi Rock szólógitárosa, a Flamingó együttes és Balogh Gyula, az MB Jazz Combo zongoristája kapta. A győri országos döntőbe a három aranydiplomás együttes jutott.¹⁵⁷

Az 1970-es évek végére megváltozó, s a fesztiválok produkcióiban is tükröződő, új zenei világot a Békés Megyei Népújság tudósítása is észrevette. A lap így értékelte az orosházi seregszemlét: „A hazai popzene újabb generációjának több, ma már országosan ismert együttese az orosházi fesztiválok résztvevő tömegéből emelkedett ki. Ez is bizonyítja a megye egyik kulturális központjává erősödő város beatfesztiváljának létjogosultságát. A fejlődési irány – nehezen magyarázható okok miatt – inkább a dzsessz, a dzsessz-rock felé mutat. Tehát: a mélyebb,

¹⁵⁶ Békés Megyei Népújság, 1979. július 24. 6. p.

¹⁵⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – 49/1979

alaposabb zenei kultúrát, szakmai hozzáértést, »vált fülűbb« közönséget igénylő stílusok felé. Az általános értékelés során elhangzott az is, hogy a résztvevő együttesek zenekari – azaz: együttlzenelési – munkája sokkal jobb, harmonikusabb, mint a vokális, éneklési rész. Sajnos még most is több olyan dal hangzott el, amelynek szövege igénytelen, semmitmondó. De előfordul az is, hogy az énekes a magyar nyelv szabályaival sincs tisztában...”

5. Kép - Az V. Orosházi Beatfesztivál fődíjasa, a debreceni N. Dimenzió¹⁵⁸

Az ötödik seregszemle bemutatását zárjuk egy pénzügyi, egy látogatottsági és egy rádiós adat közzétételével. A fesztivál előzetes szervezési munkáiról írva már említettük, hogy a Népművelési Intézet 15.000,- Ft-tal támogatta a területi versenyt. Erre vonatkozóan azt is tudjuk, a támogatást hogyan használta fel a Petőfi Művelődési Központ. Az 1979. augusztus 8-án kelt levél szerint, a művelődési ház személyi kiadásokra 8.300,- forintot, kiküldetésekre (elhelyezési költségek, kollégium, stb.) 6.394,80,- forintot, míg egyéb dologi kiadásokra 268,- forintot költött. A pénzmaradványt – 37,20,- forintot – pedig visszautalta az intézetnek.¹⁵⁹

¹⁵⁸ Békés Megyei Népújság, 1979. július 24. 6. p. – A fotót készítette: Orbán Károly

¹⁵⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 18. doboz – Iratok – 1979-1980 – Az elszámolás az irat hátoldalán található

Mint szinte mindegyik fesztiválnak, ennek is ismerjük a látogatottsági adatait. Bár az előző évek adataival történő összevetést követően különösebb változásokat nem konstatálhatunk, a pontosság kedvéért közöljük az említett adatokat:

8. táblázat – Az V. Orosházi Beatfesztivál nézőszámai¹⁶⁰

Dátum	Esemény	Nézők száma (fő)
1979. 07. 20.	V. Orosházi Beatfesztivál matinéja (Fesztivál-klub)	250
1979. 07. 21.	V. Orosházi Beatfesztivál elődöntő hangverseny	410
1979. 07. 21.	V. Orosházi Beatfesztivál Gála-est	470
1979. 07. 22.	V. Orosházi Beatfesztivál Értékelő hangverseny	425
1979. 07. 22.	V. Orosházi Beatfesztivál Matiné műsor	210

Bár tudjuk, a fesztiválok jelentős részéről készült rádiófelvétel, s ez adott esetben a tehetségesebb csoportok számára kiugrási pontot is jelenthetett – hiszen a rádió által sugárzott könnyűzenei műsorok a fiatalok nagy tömegéhez eljutottak –, arról, hogy a fesztiválokon készült felvételeket mikor és hogyan sugározta a rádió, csak 1979-ből találtunk adatot. Ezek alapján a Békés Megyei Népújság 1979. október 4-i számában közölt rádióműsor szerint a Petőfi Rádió 22:30-tól sugárzott 45 perces műsort „Országos amatőr pop-rock-dzsessz napok Orosházán” címmel.¹⁶¹

4.6 A VI. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1981)

Mielőtt az utolsó fesztivált bemutatnánk, szót kell ejtenünk két olyan iratról, mely – néhol ugyan egymásnak ellentmondva – érzékelteti a kor fiatalságának szórakozási igényeit és szokásait, illetve a Petőfi Művelődési Központ ehhez kapcsolódó tevékenységét is. A Városi Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya számára 1981. február 23-án készített beszámoló az 1980-as év könnyűzenei eseményeiről tájékoztatja a fenntartót.¹⁶² Az irat szerint a műsoros estek rendezésében 1980 a plafon volt, sikerült a rendezvények számát 200 fölé vinni, s

¹⁶⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 147. doboz – Iratok – Nyilvántartó könyvek a művelődési otthon tevékenységéről 1963-1991 – Nyilvántartó könyv, 1979

¹⁶¹ http://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesMegyeiNepujzag_1979_10/?query=dzsessz%20rock&pg=23&layout=s - Hozzáférés dátuma: 2016. augusztus 16. – Nyomtatott forrás: Békés Megyei Népújság, 1979. okt. 4. 8. p.

¹⁶² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – 3/1981

erre a korábbi tíz évben egyszer sem volt példa. A beszámolóból kiderül, a könnyűzenének nagy táborra van Orosházán, ennek megfelelően a művelődési központ ebben a műfajban 30 „előadást” tartott, ezeket összesen 16911 fő látta. Máté Péter, Zorán, Sárosi Katalin, Zsoldos Imre, Korda György meghívása mellett – ahogy az irat fogalmaz –, *„A csak együttesek meghívásától az utóbbi hónapokban tartózkodtunk, mert a Dinamit-együttes műsora alatt történt botrány nagyon elvette kedvünket, az effajta műsoroktól. Csupán néhány együttes meghívására szorítkoztunk, abból is csak azokat hívtuk meg, melyek a szelídebb »hangerőt« képviselik”*. A könnyűzene jazz irányzata a beszámoló szerint kevésbé sikeres, a művelődési központ mindössze néhány előadásra szorítkozott, ám azok érdeklődés hiányában ráfizetéssel végeztek. Az irat említi még az intézménynek az Országos Rendező Irodával való elmélyült és jó kapcsolatát, valamint, hogy a műsorokra minden belépőt eladnak, a rendezvények árát rendben kifizetik, sőt ezenkívül minden esetben hasznot is termelnek.

Az előző gondolatokat bizonyos pontokon megerősíti, más esetekben azoknak ellentmond a Petőfi Művelődési Központ által a Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztályához – egészen konkrétan Kucsera Lajos főelőadóhoz – küldött irat.¹⁶³ Az 1981. március 18-án kelt levél Gonda Géza aláírásával az ifjúság szórakozási szokásaival kapcsolatos beszámolót tartalmaz. Az irat tartalma többek között jól érzékelteti az új generáció zenei érdeklődésének irányait, és itt-ott vissza is utal az elmúlt évek néhány – fiatalokat érintő – zenei eseményére. A levél szerint a művelődési központ a fiatalok szórakozási lehetőségeit tekintve kiemelt területként kezelte a zene szórakoztató szerepét, a diszkószórakoztatást, a táncot és a játékot. A zene szórakoztató szerepével kapcsolatban leírja, legnagyobb igény a diszkózene és a rockzene iránt mutatkozik, s az intézmény is ennek megfelelően alakítja műsortervét. Igaz – amint az irat fogalmaz –, *„a balul sikerült Dinamit koncert¹⁶⁴ után sokkal nagyobb gondot fordítunk a műsorok megszervezésére, előkészítésére”*. A művelődési központ munkatársai igyekeztek megtartani a fiatalokat a városban, legalábbis szórakoztatási értelemben mindenképpen: *„Fontosnak tartjuk [...] hogy a fiatalok ne a környező településekre utazzanak az*

¹⁶³ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981

¹⁶⁴ A Dinamit együttes 1979. augusztus 28-án adott koncertet Orosházán – Forrás: BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 17. doboz – Iratok – 1979

ilyen jellegű koncertek megtekintésére. E meggondolásból adott nálunk koncertet a Beatrice, a Pandoras Boks és az East együttes.” A fiatalok ugyanakkor nem csak rockzenei és diszkó programokra juthattak el Orosházán. Az irat szerint a fiatalok részéről igény mutatkozott a jazz irányába is – ekkor már többek között Pleskonics András nevével fémjelzett jazz-klub is működött Orosházán – de kimagasló látogatottságú koncertek formájában a népzene (KISZ Művészegyüttes, Sebő, Kolinda) és a country (Bojtorján, 100 Folk Celsius) felé is érdeklődést jelzett a korosztály. A levél – kiemelt rendezvényként – egy mondatban szót ejt az évente (!) megrendezett beatfesztiválokról is.

A hatodik fesztivállal mindössze említés szintjén függ össze, mégis a korabeli helyi fiatalság véleményét többé-kevésbé tükröző dokumentumként bemutatjuk itt egy orosházi – akkor Békéscsabán tanuló – fiatal levelének néhány részletét. A középiskolás hölgy a Petőfi Művelődési Központ igazgatójának címezve a fiatalok szegényes szórakozási lehetőségeit sérelmezve az alábbiakat írja: „[...] Mivel az egész fiatalságot érdeklő témáról szeretnék írni, szeretném, ha leveletem egészen komolyan venné. Azt hiszem 2 éve volt Dinamit-koncert. Mivel azelőtt a koncert előtt igen kevés a fiatalságot érdeklő program volt, így ki voltunk éhezve egy jó koncertre. Ekkor jött az akkor befutott és imádott Dinamit, ami porból lett, és azóta szinte porrá is lett. Az ország minden tájáról jöttek a koncertre. Rengetegnek nem jutott jegy. Főleg szarvasiak voltak ezek. De ez mellékes. Felbőszülve arra, hogy nem kaptak jegyet, ráadásul az alkohol nyomása alatt is voltak, elkezdték csinálni a cirkuszt. Hát szépen megcsinálták, nem mondom. Utána a rendőrök kijöttek, egy-két embert ok nélkül megvertek, akit kellett volna, azokkal nem foglalkoztak. Persze bevettek olyanokat, akiket jogos volt. Szóval ez után a buli után semmi értelmes koncert nem volt. Még az, hogy koncert. De semmi – a fiatalságot összefogó, vagy lekötő program nem volt. Ráadásul a környező városokban, falvakban folyik az élet. Szerintem ez már tiszta égés, hogy egy iparvárosban nincs semmi, és pl. Gádoroson egy csomó rock-koncert. [...] Menjünk discoba, amit halálra ún az ember? Kész örölség már ebben a városban maradni a fiataloknak. [...]”¹⁶⁵ A művelődési központ által 1981. január 9-én írt válaszlevél¹⁶⁶

¹⁶⁵ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – A levél kézzel írott és sajnos nem tartalmaz dátumot

¹⁶⁶ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – lkt. sz.:

elismeri, a Dinamit koncert után a művelődési háznál megtorpantak a rockzenekarok fogadásával, de ennek – mint írja a levél – pénzügyi okai is vannak. Ha nem az ORI közvetíti a zenekart, akkor nem tudják pénzügyi elszámolási nehézségek miatt fogadni az együttest. *„Ahonnan az ORI által közvetített zenekarokat fizetjük, az egy szabadabb költségvetési rovat – innen többet kifizethetünk. Szükséges volna, hogy az ORI tudjon adni ilyen lehetőségeket, ami azonban az utóbbi időben nagyon megcsappant.”* A levél megszívlelendőnek tartja a levélíró felvetését, majd a művelődési ház terveiről ír, említve, hogy több könnyűzenei est lesz, és augusztus első napjaiban Orosházán rendezik meg a következő könnyűzenei rock (jazz) fesztivált.

A fesztiválsorozatot illetően 1979 után helyreállt a seregszemle gazdái által 1976-ban megálmodott rend, azaz újra két év múlva került sor a következő versenyre, ahol Magyarország amatőr pop-, rock-, jazzegyüttesei bemutathatták tudásukat, kreativitásukat, felkészültségüket.

A fesztivál megszervezésére nagy valószínűséggel már 1980 év végén felkérhette a Népművelési Intézet a Petőfi Művelődési Központot egy Rakovits István részére küldött levéllel. Erre utal az orosháziak 1981. január 7-i levele,¹⁶⁷ melyben Halász Edit ügyintéző válaszolt az intézetnek. A felkérés elfogadásáról így ír a levél: *„Örömmel olvastam, hogy idén is lehetőség adódik a Pop-rock-jazz találkozó megrendezésére. Lehetőség alatt mindennek előtt azt értem, hogy a Népművelési Intézet és a Magyar Rádió mind szakmai, mind pedig anyagi támogatást nyújt ehhez a rendezvényhez. Csak ilyen feltételek mellett vállalhatjuk a találkozó lebonyolítását, s szeretnénk, ha ezt megállapodásban rögzítenénk.”* Az iratból az is kiderül, Rakovits István, aki az 1979-es V. beatfesztivált szervezte, 1980. augusztus 1-jén már nem volt a művelődési központ állományában, feltehetően ezért is válaszolt a Népművelési Intézet levelére Halász Edit.

Az 1981-es rendezvény előkészítő értekezletére – a művelődési központ 1981. január 22-i, a Magyar Rádiónak küldött levele szerint – valószínűleg január 30-án,

19/1981, lásd csatolva a 46/81-et

¹⁶⁷ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – A levél hátoldalán: 46/1981

Budapesten került sor. A találkozón a Petőfi Művelődési Központot Halász Edit képviselte.¹⁶⁸

Rakovits István távozását követően nem teljesen egyértelműek a forrásaink a tekintetben, kinek a feladata is volt a művelődési központban a VI. Pop-, Rock-, Jazzfesztivál megszervezése. A korábbiak és néhány későbbi forrásunk alapján is Halász Edité volt a rendezvény, ám helybeli személyes források és néhány irat tanúsága szerint is Tóth Erika kezében futottak össze a szálak. A bizonytalanság okára talán rávilágít az az irat, melyben a művelődési központ Tóth Erika¹⁶⁹ kinevezéséről tájékoztatja a Békés Megyei Tanács Költségvetési Elszámoló Hivatalát.¹⁷⁰ E szerint az új előadó 1981. március 1-től volt állományban a művelődési központban. A körülményeket tekintetbe véve valószínűsíthető, mindketten foglalkoztak a fesztivállal. A rendezvény szervezésével kapcsolatos feladatokat – a már korábban hivatkozott források szerint is – kezdetben Halász Edit látta el, majd idővel átvette e feladatok ellátását az új előadó.

A fesztivál hangosítására vonatkozó adatok miatt két irat érdemel említést. Az első dokumentumból, a művelődési központ 1981. július 13-án kelt, Salánki Hédihez, a Magyar Rádióhoz intézett leveléből kiderül, a fesztivál hangosítását Mészáros Gyula, az intézmény villanyszerelője fogja végezni.¹⁷¹ A másik forrás arról tudósít, hogy a zenekari felszerelést – itt vélhetően a komplett hangosítást biztosító eszközökről lehet szó – bizonyos Pulai Jánostól Kecskemétről kölcsönözték a szervezők.¹⁷²

A VI. Orosházi Pop-, Rock-, Jazzfesztivált 1981. július 24-26. között rendezte meg a Magyar Rádió, a Népművelési Intézet, a KISZ KB és a Petőfi Művelődési Központ.¹⁷³ A rendezvény elnevezése – az előzmények ismeretében – némi magyarázatra szorul. A szervezők e tekintetben minden bizonnyal két – egymásnak nem feltétlenül megfeleltethető – szempontot igyekeztek figyelembe

¹⁶⁸ Uo.

¹⁶⁹ Tóth Erika Orosháza kulturális életében szinte mindenki által ismert személyiségként 2001 és 2002 között a Petőfi Művelődési Központ megbízott igazgatói állását is betöltötte. 2012-ben, 49 évesen hunyt el.

¹⁷⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – 16/1981

¹⁷¹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981

¹⁷² BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – A levél hátoldalán: 46/1981

¹⁷³ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – 46/1981

venni. Így, egyrészt utalva arra, hogy a fesztivált az előző évi versenyek folytatásaként értelmezik, megtartották a sorszámozás folyamatosságát és a soron következő sorszámot (VI.) adták az eseménynek. Másrészt, teljesen érthetően, alkalmazkodva a könnyű műfaj új terminológiai követelményeihez már nem beat, hanem pop-, rock-, jazzfesztivál elnevezéssel szervezték meg a találkozót.¹⁷⁴

Békés megyében ebben az esztendőben is megyei válogatón döntöttek az orosházi területi versenyre bekerülő csoportokról. Ezek alapján a hazai színeket a medgyesegyházi Orient, a tótkomlói Spektrum, valamint, korábbi eredményei alapján, az orosházi Dzsuvox képviselte.¹⁷⁵

A hatodik fesztivál – sajnos teljesen ezúttal sem ismert – szereplőinek produkcióit az alábbi összetételű zsűri értékelte: Gonda János (elnök) (a Zeneművészek Szövetsége dzsessz-szakosztályának vezetője, a Nemzetközi Dzsessz-szövetség elnökhelyettese), Csiba Lajos (a Magyar Rádió zenei szerkesztője), Victor Máté (zeneszerző), Berki Tamás (énekes, a Népművelési Intézet munkatársa), Bálint Péter (a Hanglemezgyártó Vállalat márkamenedzsere).¹⁷⁶

¹⁷⁴ Békés Megyei Népújság, 1981. július 28. 6. p.

¹⁷⁵

http://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesMegyeiNepujzag_1981_07/?query=dzsuvox&pg=49&layout=s - Hozzáférés: 2016. augusztus 16. – Nyomtatott forrás: Békés Megyei Népújság, 1981. július 7. 2. p.

¹⁷⁶ Békés Megyei Népújság, 1981. július 28. 6. p.

6. kép – A tótkomlósi Spektrum együttes a VI. orosházi Pop-, Rock-, Jazzfesztiválon 1981-ben¹⁷⁷

A húsz fellépő közül végül a medgyesegyházi Orient együttesé lett a fődíj – gitárosukat, Kozma Tibort (aki később az R-Go-val futott nagy karriert) Gonda János átlagon felüli szólistának nevezte –, arany oklevelet kapott a salgótarjáni Fanyúl, a bajai Fórum és a kecskeméti Konzum együttes. Ezüst oklevelet vihetett haza a miskolci DZQ, az egri Pótkerék, az orosházi Dzsuvox, az ózdi Delta és a szegedi Kristály zenekar.¹⁷⁸ A fesztivált – a művelődési központ nem részletező nyilvántartása alapján – ezúttal 720 fő tekintette meg.¹⁷⁹

A győri országos döntő részleteinek bemutatása előtt az orosházi területi verseny két pénzügyi szempontból lényeges adatáról kell szót ejtenünk. Ezek a verseny anyagi háttérét biztosító körülményekre világítanak rá. A korábbi irat az orosházi seregszemle utolsó napját követő napon, 1981. július 27-én kelt. Ebben a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága – konkrétan Lendvai Ildikó osztályvezető – levélben értesíti Feldmann József igazgatót, hogy a rendezvény támogatására felajánlott 6.000,- forintot átutalták a művelődési központ

¹⁷⁷ Rusznák György szíves közlése

¹⁷⁸ Uo.

¹⁷⁹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 147. doboz – Iratok – Nyilvántartó könyvek a művelődési otthon tevékenységéről 1963-1991 – Nyilvántartó könyv, 1981

számlájára.¹⁸⁰ A másik irat jóval későbbi. Ez a Petőfi Művelődési Központban 1981. október 15-én keltezett levél, melyben az intézmény a Népművelési Intézettől kapott 15.000,- Ft-os támogatást számolja el.¹⁸¹ A néhány soros elszámolást részleteiben is érdemes közzétenni:

9. táblázat - A Népművelési Intézettől a VI. Pop-, Rock-, Jazzfesztivál megrendezéséhez kapott támogatás elszámolása

Kiadások	Összeg
Tiszteletdíj	5.000,- Ft
Útiköltség	1.963,- Ft
Szállítási költség	1.920,- Ft
Victor Máté – szállás	208,- Ft
Felszerelés – bérleti díj	2.000,- Ft
Ajándék	1.090,- Ft
Hirdetés	1.330,- Ft
Hangszalag	456,- Ft
Jelvények, jelvénytök	590,- Ft
Egyéb (kávé, üdítő)	377,- Ft
Összesen	14.934,- Ft
Maradvány	66,- Ft

Az országos döntőt – a szokásokhoz híven – Győrben rendezték meg október első hétvégéjén. Az amatőr mozgalmat is körülvevő zenei változásokról sokat mondó információ, hogy a győri eseményről tudósító Turi Gábor „Hard-rock és új hullám” címmel tette közzé az országos döntőn szerzett benyomásait.¹⁸² A cikk összességében némileg csalódást keltőnek nevezte a döntőt, ahogy fogalmazott, *„A bemutatott műsorok alapján úgy tűnik, az amatőr mozgalom jelenlegi szakaszában aligha hoz lényeges változást a magyar popzenei életben. A zenekarok többsége hard-rockot játszott, a stílus minden sémájával és közhelyeivel, és szövegei sem tudtak az elkoptatott fordulatoknál érdemlegesebbet közölni.”* Az imént említett hard-rock stílus persze nem jelentett

¹⁸⁰ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 143. doboz – Iratok – A Művelődési Központ Kiadványai 1978-1980

¹⁸¹ BML – A Petőfi Művelődési Központ Iratai VIII. 701. 19. doboz – Iratok – 1980-1981 – 46/1981

¹⁸² <http://turigabor.hu/node/721> - Hozzáférés: 2016. augusztus 3.

kizárólagosságot Győrben. Az egyre inkább teret nyerő új hullám is képviseltette magát, igaz, „[...] képviselői közül teljesen hiányoztak a fővárosi zenekarok; egyedül a bajai Fórum illeszkedett ebbe a stílusba. Ez egyúttal azt is jelzi, hogy azok a zenekarok, amelyek az »apák« zenéjét megtagadva igyekeznek visszahozni a rock eredeti, önkifejező jellegét, távol tartják magukat attól a versenytől, amely eddig az amatőrök legfontosabb minősítő lehetősége volt.” A döntő színvonala alapján a szerző a vidéki amatőr mozgalom helyzetét sem látta sokkal biztatóbbnak: „A vidék [...] jelenleg [...] nem képes potenciális erővel hozzájárulni a megújuláshoz, utána kullog a jelenségeknek.”

A döntőt a hard-rock amerikai változatát képviselő salgótarjáni Fanyúl zenekar nyerte meg, míg az orosházi versenyről továbbjutott együttesek közül a bajai Fórum¹⁸³ aranydiplomát kapott.

¹⁸³ A zenekar a hazai új hullám legnagyobb reménységeként indult. Nagy feltűnést keltettek a Magyarországon akkor még kevésbé ismert ska zenéjükkel. Az együttes azonban igen rövid életűnek bizonyult. 1982-ben Mambo Combo néven Komár Lászlót kísérték. Egy kislemezük jelent meg (Mikor még volt; Csak az a biztos). Forrás: Jávorszky Béla Szilárd – Sebők János: A Magyarrock története 2. [Bp.] : Népszabadság Rt., 2006. [164.] p.

5. ÖSSZEGZÉS

Az orosházi beatfesztiválok sorozata a magyarországi amatőr könnyűzenei mozgalom felkarolásával egy létező ám a hivatalos fórumok által különösebben nem respektált igényt próbált meg kielégíteni. Ezzel nem végzett ugyan úttörő munkát – hiszen az orosházi versenyeket megelőzték a salgótarjániak – mégis az 1970-es évek közepén e kezdeményezés mindenképpen hiánypótlónak tekinthető. Az orosházi versenyek egyik legfontosabb jellemzője a szervezés oldaláról megnyilvánuló egyéni ambíció hallatlan ereje volt. A kép azt mutatja, a fesztiválsorozat elindítása, majd több éven át történő szervezése, lebonyolítása, bekapcsolása egy országos rendszerbe nagyrészt egyetlen ember kitartó munkájának köszönhető. Benkő Benedek az első négy fesztivállal egy rendszerszinten is jól működő produkciót valósított meg. A kor hatalmi, illetve könnyűzenei viszonyait ismerve a Népművelési Intézet, a Magyar Rádió, a KISZ, illetve a városi vezetés támogatásának folyamatos elnyerése – így utólag tekintve is – elismerésre méltó teljesítmény. A fesztivál élete – az első évet követően – egyértelmű fejlődési ívet mutat, mind szervezettség, mind zenei teljesítmény, mind a versenyek által felszínre hozott tehetségek tekintetében. E fejlődési ív tetőpontja nagyjából 1978-ra tehető. Nem a fesztiválok hibája, hogy az amatőr könnyűzenei mozgalomból keveseknek sikerült betörni az élvonalba. A profivá válást a kor más tényezői is, így például a könnyű műfajban is tapasztalható főváros központúság, akadályozták. Hogy a helyiek a Viharsarokban – elsősorban a rendező művelődési központ, a fenntartó városi tanács, valamint a szűkebb illetve tágabb közönség – mennyiben tekintették a sorozatot a saját körülményeiket is meghatározó konjunkturális lehetőségnek, ezt jól mutatja, a megrendezett események száma. Annak ellenére, hogy az egyes találkozók rendre megvalósították a szervezők által kitűzött célokat, ezek a rendezvények – elsősorban az amatőr szint felkarolása okán – nem versenyezhettek semmilyen országosan ismert, profi szereplők közreműködésével megvalósított programmal. Talán ennek tudható be, hogy ezekről a fesztiválokról az utókor ma is keveset tud. Mindazonáltal a könnyű műfaj hazai történetének az utóbbi időben tapasztalható pozitív értékelése előremutató tendenciákat jelez, ami a hivatalos fórumok részéről történő támogató – és a könnyű műfajt értéként meghatározó –

hozzaállásban nyilvánul meg. Mindez azért is fontos, mert e reláció keretében a magyar rocktörténet egyre gazdagabb feltárására és megismerésére nyílik lehetőség.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Csatári Bence: Az ész a fontos, nem a haj : a Kádár-rendszer könnyűzenei politikája. – Bp. : Jaffa, 2015.
2. Csatári Bence: A KISZ könnyűzenei politikája == Múltunk, 2007. 3. sz. p. 67-103.
– <http://www.multunk.hu/letoltes/csatarib.pdf>
3. Göbölös N. László: Lemezlényeg portalanul : szubjektív LP-történet : 1965-1975. – [Bp] : Pallas, cop. 2008.
4. Hortobágyi Gábor: Könnyűzenei import Magyarországon
<http://passzio.hu/modules.php?name=News&file=article&sid=31012> -
Hozzáférés: 2016. augusztus 1.
5. Szabó Zsuzsa: Népdal, beat, zenei ízlés == Kortárs, 1970. (14. évf.) 5. sz. p. 753-757.
6. Ungvári Tamás: Rock rock rock. – Bp. : Zeneműk., 1976.
7. Vitányi Iván (szerk.): Beat. – [Bp.] : Zeneműk., 1969.

ADATTÁR

I. FESZTIVÁL

Dátum: 1974. július 20-21.

Zsúri: Komjáthy György, a Magyar Rádió és Televízió műsorszerkesztője, a zsúri elnöke
Victor Máté, zeneszerző
Wilpert Imre, a Népművelési Intézet munkatársa
Dinnyés István, az orosházi Liszt Ferenc Zeneiskola igazgatója

Győztesek: Beat kategória:
1. Zenit (Nyíregyháza)
2. Treff (Szegvár)
3. Max (Szeged)

Folk-beat kategória:
1. -
2. Sztrain István
3. -

Különdíjak:
Legjobb szólógitáros: Rakovits István (Max)
Szaniszló János, zongora (Junior)

II. FESZTIVÁL

Dátum: 1975. július 18-20.

Zsúri: Szentkúti Pál, a Magyar Rádió szórakoztató főosztályának vezetője, a zsúri elnöke
Komjáthy György, a Magyar Rádió főmunkatársa
Lévai Júlia, Magyar Hanglemezgyártó Vállalat munkatársa
Földes László, Magyar Hanglemezgyártó Vállalat munkatársa
Wilpert Imre, a Népművelési Intézet munkatársa
Somogyi Ferenc, a Győri Ifjúsági Ház vezetője
Váci Gábor, a Megyei Művelődési Központ munkatársa

Győztesek: Beat kategória
Aranydiploma és továbbjutás a győri országos döntőre
Lux (Debrecen)
Zenit (Nyíregyháza)

Folk-beat kategória
Aranydiploma és továbbjutás a győri országos döntőre
Kántor (Budapest)

Jazz-rock kategória
Aranydiploma és továbbjutás a győri országos döntőre
Panta Rhei (Debrecen)

Ezüstdiploma:
Háromszög (Békéscsaba)
Narancs-rock (Jászberény)
Dzsuvox (Orosháza)
Viktória együttes (Tököl)
Esőleső (Hódmezővásárhely)

Különdíjak:
Tikász Sándor, szólógitár (Lux)
Matolcsy Kálmán, orgona (Panta Rhei)
Zboray Károly, ének (Zenit)
Szamosi Viktor, dob (Háromszög)

III. FESZTIVÁL

Dátum: 1976. július 30. - augusztus 1.

Zsúri: Gonda János, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola Dzsessz tanszakának vezetője, a zsúri elnöke
Komjáthy György, a Magyar Rádió Szórakoztatózenei Osztály műsorszerkesztője
Szentkúti Pál, a Magyar Rádió Szórakoztatózenei Osztályának vezetője
Végh Miklós, a Magyar Televízió szerkesztője
Wilpert Imre, a Népművelési Intézet munkatársa
Deák Tamás a Magyar Rádió zenei vezetőjének vezetésével szakmai konzultáció

Győztesek: Beat kategória

Aranydiploma és továbbjutás a győri országos döntőre
Color (Debrecen)
Lux (Debrecen)
Zenit (Nyíregyháza)

Dzsessz-rock kategória

Aranydiploma és továbbjutás a győri országos döntőre
Hat Szív (Békéscsaba)
Panta Rhei (Debrecen)

Ezüstdiploma

Dzsuvox (Orosháza)
Laser (Debrecen)

Városi népzene kategória

Aranydiploma és továbbjutás a győri országos döntőre
Ács Enikő (Debrecen)
Ördögszekér (Orosháza)

Bronzdiploma

Birkás János (Kecskemét)
Pátria együttes (Debrecen)
Tücsi trió (Hódmezővásárhely)

IV. FESZTIVÁL

Dátum: 1978. július 14-16.

Zsúri: Gonda János, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola Dzsessz tanszakának vezetője, a zsűri elnöke
Komjáthy György, a Magyar Rádió szerkesztője
Deák Tamás, a Magyar Rádió szerkesztője
Berki Tamás, a Népművelési Intézet munkatársa

Győztesek: Győztes vándorserlege:
Lux (Debrecen)

Továbbjutás a győri országos döntőbe
Lux (Debrecen)
Mozaik (Kecskemét)
Dzsuvox (Orosháza)
Pótkerék (Eger)
MB Jazz Combo (Miskolc)

Nyíregyházi tábor
Pókháló (Nyíregyháza)
Egzit együttes (Szeged)
Pótkerék (Eger)

Budai Ifjúsági Park
Lux (Debrecen)
Pótkerék (Eger)

V. FESZTIVÁL

Dátum: 1979. július 20-22.

Zsűri: Gonda János, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola Dzsessz tanszakának vezetője, a zsűri elnöke
Berki Tamás, a Népművelési Intézet munkatársa
- ?

Győztesek: Aranydiploma, a győztes nagydíja és vándorserlege, illetve győri továbbjutás:

N. Dimenzió (Debrecen)

Aranydiploma és győri továbbjutás:

Flamingó (Miskolc)

Cséki Kvartett (Balassagyarmat)

Ezüstdiploma

Hot Jazz (Szeged)

Konzum (Kecskemét)

Watt (Szeged)

MB Jazz Combo (Miskolc)

Dinamit '75 (Vác)

Szabó Sándor (Törökszentmiklós)

Bronzdiploma

Pótkerek (Eger)

Orient (Sarkad)

Fleck (Debrecen)

Favorit (Miskolc)

Modi Rock (Vác)

Night Quartett (Törökszentmiklós)

Treff (Hatvan)

LWH (Szentes)

Különdíjak:

Galambos Géza, szólógitár (Modi Rock)

Flamingó együttes

Balogh Gyula, zongora (MB Jazz Combo)

VI. FESZTIVÁL

Dátum: 1981. július 24-26.

Zsűri: Gonda János a Zeneművészek Szövetsége dzsessz-szakosztályának vezetője, a Nemzetközi Dzsessz-szövetség elnökhelyettese, a zsűri elnöke

Csiba Lajos, a Magyar Rádió zenei szerkesztője

Victor Máté, zeneszerző

Berki Tamás, énekes, a Népművelési Intézet munkatársa

Bálint Péter, a Hanglemezgyártó Vállalat menedzsere

Győztesek: Vándorserleg és győri továbbjutás:
Orient (Medgyesegyháza)

Aranydiploma és győri továbbjutás:

Fanyúl (Salgótarján)

Fórum (Baja) reggae

Konzum (Kecskemét)

Ezüstdiploma:

DZQ (Miskolc)

Pótkerék (Eger)

Dzsuvox (Orosháza)

Delta (Ózd)

Kristály (Szeged)

NÉVMUTATÓ

100 Folk Celsius 66

A

Abonyi Zoltán 12, 25

Ács Enikő 45, 47, 49, 79

Alfa 26

Allegró 26

Andrássy Mária 14

Angyalok 28

Aurum 41

B

Báder Jenő 26

Bajzáth Rafael 26

Bálint Pál 26

Bálint Péter 69, 82

Balogh Endre 4

Balogh Gyula 62, 81

Balogh Zsuzsa 26

Bánfi Antal 25, 52

Bari Lajos 26

Barock 28

Barta Alfonz 27

Bártey Rudolf 30

Bartók Béla 30, 45

Beatles 8

Beatrice 66

Benedek Zoltán 27

Benkó Dixieland 9, 13

Benkő Benedek 4, 14, 15, 21, 22, 23, 27, 29, 30, 39, 41, 49, 53, 54, 56, 73

Benkő Éva 57
Bergendy együttes 13
Berki Tamás 9, 49, 50, 59, 69, 80, 81, 82
Bessenyei György 44
Birkás János 47, 79
Bojtorján 66
Bots Gábor 30

C

Centrum 43
Color 43, 47, 49, 79
Corvina 13, 53
Cs. Sebestyén Kálmán 9
Csák Géza 26, 30
Csatári Bence 15, 24, 53, 60
Cselovszky György 26
Cselovszky Tibor 26
Cséki Quartett 61, 62, 81
Csiba Lajos 41, 69, 82
Csizmadia Béla 14, 25, 54
Cső 52
Czimbalmos István 26

D

Dávida József 26
Deák Tamás 45, 50, 56, 79, 80
Deák Tibor 54
Debreczeni Tibor 20
Delta 70, 82
Deményi György 33
Deményi Györgyné 33
Dinamit 65, 66, 67
Dinamit '75 62, 81
Dinnyés István 6, 7, 16, 77

Dinnyés József 9, 52

Domán Antal 26

Domán Ferenc 26

Domonkos László 26

Dömötör Sándor 26

Dratsay Géza 27

DZQ 70, 82

Dzsuvos 12, 13, 16, 25, 27, 28, 30, 31, 36, 37, 41, 43, 46, 47, 51, 52, 54, 69, 70, 78, 79, 80, 82

E

East 66

Egzt 51, 80

Esőlesők 26, 28, 30, 31, 78

F

Falusi László 25, 36, 37, 54

Family 24, 25

Fanti 43

Fanyúl 70, 72, 82

Farkas Zoltán 27

Favorit 61, 62, 81

Fehér Zsuzsa 44

Fehérvári László 26

Fekete Ferenc 26

Fekete Péter 17

Feldmann József (id.) 20, 23, 32, 42, 45, 57, 70

Feldmann József (ifj.) 14

Feldmann Tibor 42

Feledi István 26

Fenyvesi Sándor 26

Flamingó 62, 81

Fleck 61, 62, 81

Flekk 11, 13, 14

Fonográf 13
Forgó József 26
Forrai Zoltán, dr. 26
Fórum 70, 72, 82
Földes László 27, 78
Furulyaszó 27
Fúvószenekar 7

G

Gabnai Katalin 14
Galambos Géza 62, 81
Geeb Lajos 12, 52, 54
Gemini 53
Generál 13
Gidófaly Ilona 7
GM '75 62
Godáts Dénes 12
Gonda Géza 65
Gonda János 10, 42, 47, 49, 50, 59, 69, 70, 79, 80, 81, 82
Göttler Vilmos 26, 54
Gregor Zoltán 26
Grencsó István 26
Gulyás Péterpál 47
Gumi 43
Győri Sándor 26
Győry Kiss Tamás 26, 54

H

Hajdú Bertalan 14
Halász Edit 67, 68
Hanton 26
Háromszög 25, 26, 28, 30, 31, 78
Hat szív 41, 43, 47, 49, 54, 55, 79
Hot Jazz 61, 62, 81

I

Iksz 41

Illés 13, 53

Ivanics Katalin 10

J

Jászay Edit 27

Jávorszky Béla Szilárd 8, 72

Jónás János 25

Juhos Lenke 7

Juhos Zsuzsa 26

Junior 16

K

Kádas Tibor 27

Kakuk András 26

Kakuk Pál 26

Kántor 28, 30, 31, 36, 38, 78

Kántor Inform 43, 44

Kántor István 30, 44

Karda Beáta 53

Kása Ferenc 26

Kegye János 45, 54

Kék Villám 13

Kex 13

Kis Rákfogó 36, 45

Kiss Gábor 26

Kolinda 66

Komjáthy György 10, 16, 18, 27, 42, 50, 77, 78, 79, 80

Konczili Edit 26

Koncz Zsuzsa 13

Konzum 61, 62, 70, 81, 82

Korda György 13, 65

Kóródy Árpád 26, 45

Kosztya László 26
Kovács Ferenc 25
Kovács Imre Attila 27, 30
Kovács Kati 13
Kozma Tibor 70
Köles István 25
Kristály 70, 82
Kucsera Lajos 65
Kulcsár László 27
Kun Zoltán 27

L

Lakatos együttes 54
Laney 41
Laser 43, 47, 79
Lendsvai Ildikó 70
Lévai Júlia 27, 78
Litauszki Tibor 21
Locomotiv GT 13
Lola 25, 41
Lux 24, 26, 28, 30, 31, 35, 36, 38, 43, 44, 47, 48, 51, 54, 78, 79, 80
LWH 62, 81

M

Mambo Combo 72
Máté Péter 9, 65
Matolcsy Kálmán 30, 31, 78
Madrigál Kórus 7, 12
Max 16, 17, 56, 77
MB Jazz Combo 51, 54, 62, 80, 81
Medgyesi Béla 26
Medovarszky Mihály 21
Melody Jazz Zenekar 12
Mészáros Gyula 59, 68

Metró 9, 13
Mézes János 27
Mi újság Wagner úr? 26
Mikrolied vokál 13
Modi Rock 62, 81
Molnár Ervin 26
Molnár Sándor 26
Mozaik 51, 54, 80
Musical együttes 12

N

N. Dimenzió 62, 63, 81
Nádasi János 14, 30
Nagy Bandó András 59
Nagy Gyula 31
Nagy Istók László 35
Nagy Károly 25
Nap 26, 28, 43
Narancs-rock 27, 30, 31, 36, 78
Neoton 13
Night Quartett 62, 81
Non-Stop 13
Nox 11, 13, 14
Násztor Sándor 5, 6

O

Ócsai István 26
Oláh Imre 52
Omega 9, 13
Orient 61, 62, 69, 70, 81, 82
Orosházi Erkel Ferenc Szimfonikus Zenekar 7
Oskó Béla 45
Ozmium 62

Ö

Ördögszekér 12, 41, 43, 47, 49, 52, 79

P

P. Box 66

Pálosi Éva 27

Pandora's Box *lásd* P. Box

Panta Rhei 24, 26, 28, 30, 31, 36, 38, 43, 45, 47, 48, 54, 78, 79

Párniczky Ede 44

Párniczky Mihály 44

Pásztor 43

Pasztortűz 26

Pataricza Gábor 27

Pátria 43, 47, 79

Paulik Pál 23

Percze Zsuzsa 26

Petőfi Férfikar 12

Pförtner István 26

Pförtner Péter 26

Pikó Sándor 45

Pintér János 14

Piramis 53

Plenter Béla 12, 25, 49

Pleskonics András 66

Podmaniczky János 14

Pogonyi István 26

Pókháló 51, 54, 80

Polip 41

Pótkerék 51, 54, 61, 62, 70, 80, 81, 82

Prizma Pol Beat 43

Pukánszky Jolán 7

Pulai János 68

Putnoki István 54

R

Rácz Olga 45
Rácz Sándor 26
Radó Tibor 26
Rakovits István 16, 17, 56, 59, 67, 68, 77
Réthy István 11
R-Go 70
Rigó János 25
Roskó Béla 26
Rusznák György 70

S

Sajtos Szűcs László 26
Salamon Ferenc 25
Salánki Hédi 54, 55, 68
Sándor László 12, 25
Sánta Zsuzsa 26
Sárosi Katalin 65
Scampolo 9
Sci-Fi 26, 28
Sebő együttes 66
Sebők János 8, 72
Simon Péter 26
Skála 43
Skylark 26
Somogyi Ferenc 27, 78
Speakers 24, 26
Spektrum 61, 69, 70
Stark Ferenc 26
Start 26
Start '76 41
Syrius 13

Sz

Szabó Dezső 26
Szabó Sándor 62, 81
Szalay Sándor 30
Szamosi Viktor 26, 31, 54, 78
Szaniszló János 16, 54, 55, 77
Szecesszió 25
Szentkúti Pál 10, 27, 34, 42, 59, 78, 79
Szilágyi László 52
Szlotka András 22
Szórád Tamás 31
Sztrajn István 16, 27, 77
Szűcs József 33, 36

T

Tabula Rasa 52
Takács István 19
Thomastik 12
Tikász Sándor 30, 31, 35, 36, 44, 78
Tóth Erika 68
Tóth Imre 44
Tóth Kálmán 26
Treff (Szegvár) 16, 77
Treff (Hatvan) 43, 62, 81
Turcsek László 25
Turi Gábor 23, 33, 36, 43, 47, 71
Tücsi Trió 43, 47, 79
Tűzmadár 41

U

Univerzum 26

V

Váczai Gábor 24, 27, 78
Vági József 14
Vági László 30
Vajda György 26
Varga János 30
Varga Zoltán 27, 42
Varsa Zoltán 49
Végh Miklós 42, 79
Victor Máté 16, 69, 77, 82
Vígh Erzsébet 61
Vigh Ferenc 26
Viktória 26, 28, 30, 31, 78
Vitányi Iván 8, 12, 14
Vox 43
Vörös György 17
Vörös Lajos 26
Vörös László 27

W

Watt 62, 81
Watt '73 61
Wilpert Imre 15, 16, 19, 21, 24, 27, 37, 42, 49, 77, 78, 79

Z

Zakariás Gábor 45
Zalatnay Sarolta 13
Zboray Károly 17, 26, 30, 31, 78
Zenit 16, 17, 26, 28, 30, 31, 38, 43, 45, 47, 49, 77, 78, 79
Zilahi Lajos 6
Zorán 65
Zsoldos Imre 65

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	4
2. LOKÁLIS HÁTTÉR – AGRÁR JELLEGŰ OROSHÁZÁBÓL BEATFESZTIVÁLT RENDEZŐ OROSHÁZA..	5
3. ELŐZMÉNYEK.....	8
3.1 KÉT FESZTIVÁL 1963-BÓL	8
3.2 POL-BEAT FESZTIVÁLOK.....	9
3.3 A SALGÓTARJÁNI ORSZÁGOS AMATŐR KÖNNYŰZENEI FESZTIVÁLOK.....	9
3.4 A MEZŐKOVÁCSHÁZI MEGYEI VERSENYEK	10
4. AZ OROSHÁZI BEATFESZTIVÁLOK.....	12
4.1 Az I. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1974).....	14
4.2 A II. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1975).....	20
4.3 A III. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1976)	37
4.4 A IV. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1978)	49
4.5 Az V. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1979).....	56
4.6 A VI. OROSHÁZI BEATFESZTIVÁL (1981).....	64
5. ÖSSZEGZÉS.....	73
 IRODALOMJEGYZÉK	75
ADATTÁR	76
NÉVMUTATÓ	83
TARTALOM.....	94

Nyomdai munkák: MMD Team
5900 Orosháza Táncsics M. u. 24.